

VETO

Weekblad Jg. 8
'81-'82, Nr. 7.
12 november
V.u. Bruno Leynse
Van Evenstraat 2 D
3000 Leuven

Redakties op maandag
Nr. 9 : artikels binnen
op 16/11.
Nr. 10 : artikels binnen
op 23/11.

Advertenties :
zelfde data
Zoekertjes :
resp. op 23/11 en 30/11
Aktualiteiten op
afspraak

ALGEMENE STUDENTENRAAD

ADEMBENEMEND !

De toepassing van de chicane in kwistaxracing verhinderde niet dat het woensdag 4 november tot spektakulaire botsingen kwam. Verslag op p. 7.

Filosofie

In filosofie wil voorzitter Dhondt de opleiding zwaarder. Eén derde zwaarder zelfs voor sommigen. Niet alle professoren zijn daarover enthousiast. En de studenten,

die vorig jaar al een extra vak hebben geaccepteerd, vinden het helemaal gortig. Op 18 november wordt er over de zaak beslist. En nu alvast enige verduidelijking, p. 5.

Humor

De goede ouwe politieke waarden zijn nog maar pas gevallen of Veto is alweer bezig ze recht te zetten. En wie biedt meer hulp dan de kerk? De godsdienstwetenschappers houden niet op ons assistentie te verlenen. De

kruistocht na het JET-plan. Meteen het einde van de drooggekauwde literatuur. **Waar-schuwing.** Gebruik deze Veto niet om je gedroogde pompoenzaden op te bewaren. Het sap van p. 8-9 zal ze doen schieten.

16 bladzijden

Onverwachte hulp daagt aller zijden op. Na de acht blz. vorige week op naar een gestoffeerde Veto. Maar de redactie wil méér. (Studenten zijn perfektionisten, ze hebben nooit aan 1 pintje genoeg.) Als je dus in je diepste hartje de onweersaanbare drang voelt popelen om mee te werken aan dit links en rechts wild om zich heen schoppende blad met informatie op uw nivo voor lezers die er alles van willen weten met plezier, aarzel dan niét. Ren vandaag nog om ons te vervoegen met schaar en lijn, op schrijfmachine of in de doka, of gewoon met de schrijfstift. Veto werkt altijd. Op 't Stuc 1° verdieping.

Vergissing...

Het zal je maar overkomen. Een delegatie van een bekende Vlaamse studentenvereniging trok dinsdag jl. naar de A.S.-R.-Stuurgroep om er zijn ideeën over de A.S.R. (dat is de Algemene Studentenraad) uiteen te zetten. Echter, een ongeluk is gauw gebeurd en het gevaar zit in een klein hoekje. Zo kwam het dat de delegatie, weinig bekend met het gebouw op de Van

Evenstraat 2 D, wél op de 1° verdieping aankwam, edoch aldaar zich van kant vergiste en lokaal 01.08 verkoos boven lokaal 01.11. Alwaar de nietsvermoedende Bridgeklub 't Begijntje de voorlezing kon aanhoren van de brief die bedoelde Vlaamse Studentenvereniging aan de A.S.R. had gericht....

Is de A.S.R. dan toch een kaartersklub?

EN TOCH BLIJVEN
WIJ DE STERSTE
PARTIJ!

LEZERSBRIEVEN

Begin van het academiejaar: onrust onder de studenten. Ze gaan weer eens de belangen van vaderlijke unie en de democratisering van het onderwijs gaan verdedigen. Er is inderdaad deining ontstaan rond de voorstellen Bosmans, De Bondt en Eyskens-Coens. Deze actie is aanleiding tot dit schrijven. Er rijzen namelijk enkele vragen bij deze actie (net zoals bij vorige studenten-acties).

Op het pamflet van het Nationaal Aktiekomitee werden vier eisen geformuleerd (neen a.h. voorstel De Bondt, Neen aan het dekreet Bosmans...). Vragen hierbij zijn: wie formuleert die eisen? Wat betekenen, ze precies? Maar meer nog: Hoe staan ze in verband met de totaliteit van ons onderwijs en de zinvolheid van ons hoger onderwijs? Op het pamflet wordt specifiek gereageerd tegen maar er wordt niet ge-pro-testeerd vóór! M.a.w. een duidelijk alternatief wordt niet in de plaats gesteld.

Daarbij zijn de eisen - zoals ze geformuleerd zijn - ongenueanceerd en vaak eenzijdig belicht. Belangrijker is echter dat de eisen verdedigd worden met het argument dat de 'democratisering' van ons hoger onderwijs (lees: unie) in het gedrang zou komen. Nu weet ieder welkend burger dat beurzen niets (of niet veel) met democratisering te maken hebben! Beurzen kaderen in een liberale filosofie van liefdadigheid: iedereen moet kunnen studeren, en dat wordt opgelost door financiële bijstand. Hierbij moet men dan geen rekening meer houden met de socio-kulturele achterstand van arbeiderskinderen, de houding van ouders tegenover studeren enz. Wie de cijfers van de studentenpopulatie bekijkt, moet vaststellen dat arbeiderskinderen niet in de meerderheid zijn aan de universiteit: zijn ze dan toch dommer?

De vraag dient hier dus gesteld waarom de studenten (of beter: een bepaald deel van de studenten) vroeger al niet reageerden tegen het beurzenstelsel? Er wordt vastgesteld dat studenten reageren als er aanleiding toe is (10 000, 30 miljard, nu tegen de voorstellen van...). Dit is op zich niet erg, indien de kritiek zou kaderen in een totaalkritiek op ons onderwijs, de universiteit en de maatschappij. Dan zou het protest er misschien anders en gefundeerder uitzien.

Eén en ander is waarschijn-

lijk te wijten aan de aanpak en visie op aktievoeren binnen regionaal en nationaal aktiekomitee: men wil op korte tijd zoveel mogelijk studenten op straat krijgen. Gevolg: een eisen-platform dat op het eerste gezicht aanspreekt en dat voor veel studenten aanvaardbaar lijkt. Deze strategie wordt in de hand gewerkt door de talrijke aanwezigheid van MLB in de aktiekomitees. (MLB = Marxistisch-Leninistische beweging, de studentenorganisatie van de PvdA, vroeger Amada).

De achterliggende houding is ongeveer als volgt: 'De' student is nog niet in staat om de problematiek te vatten. Hij moet dus eerst warm gemaakt worden (hoe?) voor een betoging en dan pas komt de volgende stap: informatie, denken, reflectie. Aktie vóór denken dus.

Door deze manier van aktievoeren is niet moeilijk te verklaren waarom een studentenaktie na een plots hoogtepunt (massa-mobilisatie) gaat slabakken: heel veel studenten weten niet echt waarvoor ze op straat komen en zijn niet vertrouwd met de problematiek. In het denkproces vóór de aktie worden ze niet be-

trokken. Open en ruime discussies - vooraf - zijn volgens de aktiekomitees (mlb?) niet nodig. Zo'n manier van werken getuigt van een bevoogdinggedachte: de studenten zijn niet rijp en als het aktiekomitee maar weet waarover het gaat...

Ieder die zichzelf niet voor idioot verslijt weet dat vechten voor onze universiteit een uiterst penibele en delicate zaak is. Dus moet eerst (en niet onder een bepaalde groep studenten) gediscussieerd worden over dit verschijnsel univ, vooraleer deelkritieken - ten onrechte - alle aandacht opeisen. Zo moet er o.a. eerst nagegaan worden of de universiteit wel een bijdrage levert t.a.v. onze gehele maatschappij en of ze niet enkele deelgroepen (vrije beroepen, industrie...) begunstigt. Welk soort onderzoek moet er gebeuren; door wie, voor wie?

Verder ijveren studenten steeds voor vermindering van het inschrijvingsgeld, het behoud van de sociale sector enz. Maar dit wordt niet in een ruimer perspectief gesteld. Een studentendokter is niet meer nodig als er gestreefd

Lucien's corner

* Dat de rechtsen rechtser geworden zijn en links op zijn stellingen blijft na de verkiezingen, dat de CVP een blauwe top met een rode basis hebben gekregen, zoals Actueel het zegt, doordat de blauwe basis naar de PVV is overgelopen, dat Tindemans het weer allemaal had voorzien en dat de golfplaatcoupe van Declercq nog wat grijzer zal worden in de volgende regering, daarover zal nog genoegzaam veel inkt vloeien. Maar drie zaken wil ik even belichten: de zwakke vooruitgang van klein links, de lijst Blanco en de opkomst van de groenen.

* In Elckerlyc juichten de militanten van de PvdA zondagavond voor het TV-scherm bij ieder stemmenverlies van de KP. Guy Polspoel stelde het zeer goed: klein links vreet mekaar op. Men heeft teveel kritiek op mekaar om tot eenheid te komen. Geen wonder dat, zodat Van Geyt zegt, de linkse kiezers zich defensief scharen rond de grootste linkse partij, de SP, in de hoop dat deze

laatste ophoudt de platgetreden paden van het compromis te bewandelen. Ieder van de kleine linkse partijen trekt lessen uit de uitslag enkel maar voor de eigen werking. De cenakels blijven zich wintelen in het sectarisme.

* Achter Kris Merckx en Jef Bruynseels van de PvdA was Christian Dutoit op het scherm te zien. De mannen van Arbeid-VSB kwamen in enkele Brabantse arrondissementen op met de lijst Blanco voor de afschaffing van de stemplicht. Spijtig genoeg dat geen enkele partij daar aandacht aan besteedt. De stemplicht speelt in het voordeel van de grote partijen, vooral de CVP (zie tabel Brandpunt vorige Veto). De vervanging van stemplicht door stemrecht zou iets kunnen veranderen in het verzuilde politieke systeem en zou van de partijen meer duidelijkheid vergen om kiezers aan te lokken.

* In de plaats van klein links komen de groenen, sterk op. Een eigenaardig,

De Raad voor Studentenvoorzieningen beheert de sociale sector. Dat zijn de Alma's, de universitaire peda's, de A.S.R., etc...

Het liberale jargon - meer jobs, minder belastingen - komt goed over. Goed genoeg voor 28 zetels in de Kamer. Aan de brede, met koffietassen bezaaide tafels van de Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS) raken deze ideeën eveneens ingeburgerd. Vice-rector en voorzitter Karel Tavernier beschouwt het, blijkens zijn tussenkomsten in de begrotingsdiscussie rond de Sociale Sector (dd. 30/10 jl.) als zijn verantwoordelijkheid te bezuigen op de sociale uitgaven. De Raad heeft een miljoenendeficit door de vermindering van de staatssubsidies. Door dit deficit weg te werken wordt een stuk liberale theorie in de praktijk gebracht. Geld wordt aan de inkomens onttrokken, de staatsschuld wordt verlicht, er komt geld vrij dat naar investeringen kan gaan. Hoe meer, hoe beter. Investeringsbrengen immers vernieuwing in de industrie, een betere concurrentiepositie, en meer werkgelegenheid.

De studentenvetegenwoordigers zijn niet overdeeld gelukkig met deze zienswijze. Zij menen o.i. niet onrecht dat de sociale uitgaven die de RVS doet tegemoet komen aan reële behoeften, aan reële materiële en immateriële noodwendigheden. Neem de sociale uitgaven weg en je bekomt miserie. Je verhoogt de sociale ongelijkheid op een radikale manier.

Bezuigen is bovendien éénlopend proces. Om binnen je budget te blijven ga je onophoudelijk behoeften met elkaar vergelijken. Een behoefte is niet langer absoluut. Behoeftig zijn meer of minder behoeftig. En wie minder behoeftig is dan meer behoeftig gaat eruit. Alsof je niet behoeftig was. Sommigen binnen de RVS zijn het sociale belang ervan aan het relativeren. Binnenkort komen ze ons vertellen dat de sociale sektor in feite verspilling was, nog net toerekenbaar in tijden van voorspoed maar nu onaanvaardbaar. Een liedje dat we nog vaker gaan horen.

wordt naar gratis geneeskunde voor iedereen. Beurzen zijn er niet meer nodig als men het geld voor de atoomraketten of de F16 gaat besteden aan onderwijs, enz. Betogen en aktievoeren tegen deelsystemen binnen onze maatschappij zonder een ander en beter model voor ogen heeft dan ook weinig zin. Verder moeten niet alleen de studenten bewust worden maar moeten alle categorieën van de bevolking betrokken worden bij het herdenken van universiteit en maatschappij. Iedere Belg helpt de universiteit betalen maar de universiteit belooft maar enkele Belgen...

Hier dient zich dan ook de problematiek aan van de inhoud en de vorm van ons onderwijs: welke mensen worden in ons meritocratisch systeem gevormd (= beloning volgens prestatie)? Onderwijs voor iedereen zal maar mogelijk worden als er afgestapt wordt van het huidige systeem, dat louter en alleen al door zijn infrastructuur

en ligging steeds maar voor een beperkt aantal mensen toegankelijk zal zijn. Volksoepvoeding en permanente vorming moeten niet gezien worden als een tweede-kans onderwijs of oplopend onderwijs maar moet iedereen de mogelijkheid bieden om datgene te studeren wat ie wil en wanneer ie dat wil.

Wie democratie nu serieus wil nemen, moet open staan en bouwen op een discussie geleverd door alle mensen die bij het onderwijs betrokken zijn. Dan pas kan men overgaan tot reële aktie en tot een coherent onderwijsbeleid i.f.v. de behoeften van een totale bevolking. Dan wordt onderwijs geen recht of gunst meer: dan is onderwijs vanzelfsprekend. Tot deze discussie willen wij iedereen oproepen.

Luc Debar, Blijde Inkomstr.-Leuven
Koen Laque, Parijsstr. 95, Leuven
Filip Clarys, Parijsstr. 95, Leuven

controversieel fenomeen, die groenen. Een nieuwe derde weg? Een beter socialisme? Een retro-mode? Ze staan niet links van de SP. Ze trekken zowel linkse als rechtse kiezers aan. Er is een merkbaar verschil tussen de commune van pater Luc Versteyleen en de Grünen op het veld van Frankfurt. Hun ideologie bestaat uit schijnbaar onsamenvangende principes zoals gemiddelde economie met plaats voor het privé-initiatief, een einde aan het groeiemodel, Small is beautiful van Schumacher, het integraal federalisme van Denis de Rougemont, dat ook de Volksunie niet vreemd is, buurtwerk en basisdemocratie, kleinschaligheid en arbeidsduurverkortung. Maar voor de problemen van alle dagen hebben ze (nog) geen antwoord. Ze zijn nog te groen in de politiek. Wat doen ze met de macro-economische problemen, de multinationals, de banken en holdings, de werkloosheid, de munt? Luc Huyse noemt ze de nieuwe puriteinen, Were Di zegt dat het groene tomaten zijn die nog rood moeten worden. Nelly Maes beklagt zich erover dat de Volksunie de jonge generatie verliest aan de groenen en misschien is de stagnatie van klein links aan hen te wijten of te danken. Veel leraars uit het katholiek onderwijs en hun leer-

lingen die voor het eerst gaan stemmen, kiezen voor het redelijke alternatief à la D 66 van Agalev. Ze pleiten voor een parlementaire democratie die boven patronale en syndicale druksgroepen en partijen staat. Dat zegt de Volksunie ook, onder de foto van een vuistenballende Debonne als zondebok van alle neo- en leo-liberalen. Worden ze anti-syndicaal? Er zit solidarisme en socialisme in de ecologie. Maar enige hoop is gewettigd: de baarden- en trui-endragende dertigers uit de welzijnssector, waaronder voor Leuven zowaar twee assistenten en een prof van de KUL, zullen wellicht evolueren van de volksdansen op klompen en getewolven sokken naar een partij als de PSU in Frankrijk, de Partito Radicale in Italië en de PPR in Nederland. Ecologisten, pacifisten en links-liberalen kunnen zich verenigen rond een kleinschalig gedecentraliseerd maatschappijmodel. Dit laatste vergt natuurlijk enige verduidelijking. Voorlopig moeten we het stellen met hun aanwezigheid op vredes- en anti-atoombetogingen, in de strijd voor het behoud van volkswijken als de Neefsteeg in de Erasmus- en Antwerpen, het Pand in Gent, de Arena-wijk in Deurne en de Moretusburg in Hoboken.

Voortbestaan Universitair Rekencentrum bedreigd ?

Heel wat studenten, assistenten, navorsers en professoren maken in het kader van hun studies en hun onderzoek intensief gebruik van de computerinstallaties van het Universitair Rekencentrum (URC). De uitbating van het URC is in handen van de computergemeenschap KUL-ORDA-B. In oktober 1982 wordt deze gemeenschap beëindigd en zal ORDA-B haar gedeelte in de totale exploitatie van het URC terug trekken. Wil het URC nog dezelfde service verlenen, zoals het tot nu toe deed, zal er meer geld en meer personeel van de KUL moeten komen. Gezien de beperkte middelen zal dit niet op één-twee-drie geregeld zijn en de kans zit erin dat het URC zijn politiek inzake serviceverlening zal moeten wijzigen. In deze bijdrage een bondig overzicht van deze problematiek.

Bondige geschiedenis

In de zestiger jaren beschikte de toen nog unitaire KUL-UCL over een aantal computers van IBM die ofwel gekocht ofwel gehuurd werden. Na de splitsing in 1970 werd overeengekomen de computerfaciliteiten fifty-fifty te verdelen tussen de KUL en de UCL. In 1972 wordt een eerste computercoöperatie met de KUL als participant opgericht: dit gebeurde samen met de UCL en de Belgische Boerenbond. De verdeelsleutel van de kosten was resp. 25%-25%-50%. Met deze gemeenschap deed de 370-reeks van IBM haar intrede in de unief.

In 1973 wordt een nieuwe computergemeenschap opgericht met als participanten: de KUL, de UCL en de naamloze vennootschap ORDA-B. Ieder droeg één-derde van de kosten. Wanneer de UCL in 1975 Leuven definitief verlaat, nemen de KUL en ORDA-B ieder de helft van de exploitatie van het URC op zich.

In 1977 beslist de Raad van Beheer van de KUL een werkgroep "Informatieverwerking KU Leuven" op te richten. Deze had als taak een onderzoek te doen naar de ontwikkeling van centrale computerfaciliteiten voor 1978 tot 1982 voor de unief en de academische ziekenhuizen, rekening houdend met de voorziene evolutie, enerzijds van het aanbod van apparatuur en anderzijds van de te becijferen behoeften.

Het resultaat van dit onderzoek van de werkgroep, die onder de deskundige leiding van Prof. dr. J. Vander Eecken (huidig voorzitter van de Raad van het URC en Departementsvoorzitter Toegepaste Economie) stond, is het "Strategisch Informatieplan van de KUL en de Academische Ziekenhuizen".

Uit dit onderzoek bleek dat de KUL in 1978 ongeveer 60% van de computerkapaciteit van het Rekencentrum gebruikte en ORDA-B ongeveer 40%. Terwijl beide partners van de computergemeenschap ieder de helft van de gemeenschap bekostigde. De unief deed dus profijt.

Orda-B

De naamloze vennootschap ORDA-B is één van de belangrijkste computerservicebedrijven in België. Het stelt een 150-tal personeelsleden te werk en is verspreid over zes vestigingen. Het softwarehouse telt een zestigtal specialisten en de n.v. is ook actief in het leveren van "sleutel-op-de-deur-computersystemen". ORDA-B noemt zichzelf een groeiende onderneming en dat is ze ook.

Dit bleek reeds in het rapport van de werkgroep Informatieverwerking KUL van 1978: de behoefte aan computerfaciliteit van ORDA-B zal over de vijf jaar ('78-'82) sneller groeien dan de behoefte van de KUL. Daarbij komt nog dat door de geëigende ontwikkeling van het computergebruik zowel door de KUL als door ORDA-B de zgn. complementariteit van beide partners van de computergemeenschap meer en meer verdwijnt. Dit is de aanleiding voor ORDA-B om de computergemeenschap in oktober 1982 te beëindigen.

joen door ORDA-B. De gunstige overnameregeling is het argument om dit voor te stellen: immers, men hoopt nog ongeveer 5 jaar te kunnen voldoen aan de behoeften met deze machine en de aankoop van een nieuwe in oktober 1982 wordt geraamd op 125 miljoen. Een buitenkansje voor de KUL dus. Maar de uitbating van het URC behelst niet alleen de computer, maar daarbij komen nog de kosten (zowel aankoop als onderhoud) van randapparatuur (kaartlezers, printers ...), van geheugen (banden- en schijvenkasten), en van software

Het puntenverbruik is een boekhoudkundige formule die het gebruik en de belasting van de computerconfiguratie met inbegrip van urgentie en prioriteit van een opdracht, regelt voor de resp. gebruikers. De gebruiker koopt of heeft in dit geval dus recht op een hoeveelheid computerpunten (per jaar). De fakulteiten hebben het grootste budget maar het gedeelte van de AIV en de bibliotheek neemt toe.

Om een idee te geven van het computergebruik, enkele cijfers. De Landbouwfakulteit begrootte in 1979 1,1 miljoen frank voor computerpunten, hetgeen 10% van haar begroting was; het budget voor computergebruik van Wetenschappen en van Toegepaste Wetenschappen ligt ongeveer tienmaal hoger; de rekenkosten van AIV voor 1981 zijn begroot op 13,5 miljoen frank, de kosten van het LIBIS-systeem in de bibliotheken zijn om en bij de 5 miljoen frank in 1981.

unief om een eenmalige financiële tegemoetkoming toe te kennen. Gesteld dat de Fakulteiten een verhoging van de prijs van de computerpunten van 10% kunnen absorberen in hun begroting, is een financiële "input" van 35 miljoen frank nodig om de huidige configuratie in stand te houden.

Dan blijft er nog het probleem van de bestaaffing. In de systeem- en de uitbatingsgroep werken er nu 22,5 personen waarvan 11,5 van ORDA-B. Het URC vraagt 7 personeelsleden bij aan de KUL om het weggaan van ORDA-B op te vangen. Hierbij wordt uitgegaan dat het Rekencentrum dezelfde service zal blijven verlenen, d.w.z. dat de computer beschikbaar is van maandag tot zaterdagmiddag, 24 uur per dag. Niettegenstaande wordt minder personeel voorzien dan dat nu het geval is. Een tweede voorstel behelst dat er 4 personeelsleden bijgevraagd worden. Maar dan zal de computer geen 24 uur op 24 meer ter beschikking zijn. In dit geval is extra apparatuur nodig (kosten: ongeveer 30 miljoen in aankoop) om de opdrachten te kunnen afhandelen.

Computer voor een prikje maar geen personeel om hem te bedienen

Problemen

Met het vertrek van ORDA-B uit het Rekencentrum stellen er zich een aantal problemen. De Raad van het URC bundelde ze samen onder de volgende drie punten:

(1) een regeling voor de verdeling van het gemeenschappelijk bezit van de gemeenschap.
(2) de computeruitrusting van het URC na het vertrek van ORDA-B (3) de bestaaffing van het URC na de splitsing.

De Raad van het URC doet aan de Akademische Overheid en aan de Raad van Beheer voorstellen om deze problemen op te lossen. Ze stelt voor de grote IBM-computer (3033 met 8M byte en een extra 4M byte geheugen voor de specialisten) over te nemen. De KUL zou hiervoor 24,6 miljoen moeten betalen aan ORDA-B. De bijdrage van de unief bij de aankoop in november 1978 bedroeg 32 miljoen tegenover 80 mil-

(i.e. programma's die tot doel hebben het gebruik van de machine te vergemakkelijken) en de personeelskosten.

Wie gebruikt de computer ?

Er zijn, naast een aantal kleinere gebruikers, drie grote hoofdgebruikers in de unieffiteit van de voorzieningen van het URC. Het zijn de fakulteiten voor hun onderwijs en onderzoek; de dienst Automatische Informatieverwerking (AIV) voor het bijhouden van studenten- en personeelsgegevens en dgl., en de bibliotheek met het zgn. LIBIS-systeem. Iedere gebruiker krijgt een bepaalde hoeveelheid "gebruik" van de computer. Deze hoeveelheid wordt uitgedrukt in het budget van computerpunten.

Wat nu ?

Het Rekencentrum stelt dat de plotse meerkost voor het gebruik van de computer, als gevolg van het vertrek van ORDA-B voor de meeste gebruikers niet meer betaalbaar zou zijn. Met gevolg dat het onderwijs, het onderzoek en de administratie zeer ongunstig beïnvloed worden. Immers, het budget dat de fakulteiten uittrekken voor computergebruik zal of beter nog kan niet verhoogd worden gezien ook hun beperkte middelen die zij als werkingkrediet krijgen. Met hetzelfde budget betekent dit dus minder computergebruik, hetgeen onmiskenbaar reperkusies zal hebben op het onderwijs (vb. praktika in Toegepaste Wetenschappen en in Wiskunde) en op het onderzoek (zodat aan alle fakulteiten). Voor de administratie geldt ongeveer hetzelfde. Om de gebruiker niet te zeer te belasten stelt het URC voor aan een

\$\$\$JOB KGB007/NOEXT/TIME=5

Watte is dà ?

Wat zal er beslist worden ?

De beslissing over deze zaak moet nog genomen worden. De Akademische Raad en de Raad van Beheer zullen een besluit moeten nemen. De geschetste situatie is duidelijk: vanaf oktober 1982 zal het computerpunt voor de gebruiker duurder worden en zal minder personeel zijn in het URC, hetgeen ongetwijfeld gevolgen zal hebben op de service.

Langs de andere kant zouden de mogelijkheden van de unief om geld en personeel in het URC te steken ook niet zo ruim zijn en zijn er elders in de diensten van de KUL ook behoeften die dienen opgevangen te worden.

De Raad van Beheer van de KUL moet binnenkort de knoop doorhakken. Maar een beslissing die schadelijke gevolgen voor onderwijs (onderwijs dat heden ten dage intensief gebruik maakt van de computer), met zich mee zal brengen, kan en mag de universiteit niet nemen!

REFERENTIES

- * Dossiers Akademische Raad, meer specifiek:
  - interimrapport werkgroep Informatieverwerking KUL, december 1977.
  - Verslag Raad van Beheer 81/120, mei 1981.
  - Document URC aan AR en RvB, mei 1981
- * Begroting KUL 1981
- * De verdeelsleutels van de Fakulteiten (overzicht van de begrotingen van de Fakulteiten) Kringraad, december 1980.
- * Strategisch Informatieplan KUL en AZKUL (Rapport van de Werkgroep Informatieverwerking).

De meeste referenties vindt men in het Kringraad Archief en Documenten-Centrum.

Jan Sempels
studentenvertegenwoordiger
in de Akademische Raad
06.11.81

De stage in het onderwijs: enkele uurtjes "on the stage" of zinvolle integratie in het schoolbedrijf?

Zin en funktie van de stage

Voor hij of zij die er in geïnteresseerd is om later als licentiaat in het onderwijs te staan voorziet de aggregatie naast andere praktische punten in haar programma een stage.

Als we er de Van Dale op naslaan kunnen we de funktie van de stage bepalen als een periode waarin de aggregatiestudent, onder begeleiding van een stagementer in een erkende onderwijsinstelling een reeks profflessen geeft. Zoals afstuderende studenten in de rechten of geneeskunde respectievelijk aan een rechtbank of aan een ziekenhuis verbonden worden, zo zou de stage voor de afstuderende Germanist (enz.) een eerste kennismaking met de beroepsfeer van de licentiaat (moeten) betekenen. De stagelessen zouden bijgevolg het meest praktische gedeelte van het aggregatieprogramma moeten zijn.

Het standpunt van de student. Vanuit de aggregatieorganisatie wordt al lang niet meer geklaagd over de halfslachtige belangstelling van de studenten voor alles wat uit deze hoek komt aangewaaid. Het is nog steeds een feit dat de onderwijssektor voor een Germanist of Romanist de belangrijkste afzetmarkt is. Binnen de groep aggregatie-studenten zijn er echter vele mensen die twijfelen aan hun geschiktheid om voor de klas te staan. Anderen zijn afgeschrikt door het gaerel van dagelijks uurrooster en jaarlijks te geven stof. Vanuit het standpunt van zowel de "twijfelaar" als de zwak geïnteresseerde - samen het overgrote gedeelte van de studenten die het aggregatieprogramma erbij neemt - zou de stage, precies als meest praktische gedeelte van het programma, tevens het meest interessante gedeelte moeten zijn.

Interactie... Interactie

In de richting Germaanse herhaalt de professor vakdidaktiek Nederlands dat lesgeven een kwestie van interactie tussen leraar en leerlingen is... "Het zijn gij niet die hun zeggen moet wat ze moeten weten, het zijn zij zelf die het moeten vinden... Ge moet de juiste vraag weten te stellen..." In de

hoofdjens van de onwetende eerste lissers groeit zo iets aan tot een groot mysterie: het mysterie van het juiste contact met de leerlingen en daaronder de beangstigende vragen zoals: "Zal ik het interessant kunnen maken...?", "Zal ik ze aan het praten krijgen?" enz. Wat nu door middel van de andere praktische oefenvormen in het programma, de zogeheten video-, volg- en simulatielessen niet kan, is wel mogelijk tijdens de stagelessen. Het is duidelijk dat het, behalve misschien tijdens de simulatielessen, allemaal een passief bezig zijn met lesgeven blijft. Pas tijdens de stage sta je voor een echt leerlingenpubliek, d.w.z. mensen die enkele of meerdere jaren jonger zijn dan jezelf en waarbij het probleem 'kennisoverdracht' zich voor het eerst concreet stelt. Vanuit het standpunt van de kandidaat blijkt dus weer, maar in een ander opzicht, hoe relevant de kennismaking met de echte leersituatie is.

Vanuit de verschillende hoeken blijkt dan dat de stage een kennismaking met de echte, d.w.z. dagelijkse realiteit van kennisoverdracht zou moeten zijn.

De concrete stage

Een stagementer: "De eigenlijke stage begint pas als je in het begin "echt" voor de klas staat..." Zijn de concrete stagelessen dan zinloos?

Eén van de meest verrassende dingen in de concrete stage-ervaring is de situatie waarbij jij "voor de klas staat" en de rij leerlingen onder de ogen ziet. Je ziet jezelf daar bij het begin van je eerste performance nog staan... Je scherp bewust van de kennis van de stof van de les: het verloop van het lessuur en de te stellen vragen. In die enkele seconden die het startschot - het knikje van de mentor achteraan - voorafgaan ervaar je dat er uit die mensen een enorm appél gaat waarop je niet goed weet in te gaan. In de ban van het mysterie 'kennisoverdracht' ervaar je, met een soort wanhoop, dat er een ontzettende kloof bestaat tussen de in de vier jaar verzaamelde en tot 'k-wet-niet-wat-abstaktie gebrachte kennis en de rijen leerlingen voor je... Hoe die kloof overbruggen? Daar staat dan de intellectueel

met zijn mond vol tanden. Met de kennis in je hoofd ben je niet zoveel. In het besef dat lesgeven geen uitbrengen van kennis mag zijn (zoals het wel mag in het universitair onderwijs...) ervaren we dat het ons precies aan de kunde van het overbrengen ontbreekt. We weten misschien wel veel - we weten niet wat we ermee moeten doen. In deze situatie worden we teruggeworpen op, enerzijds, de voorbedachte reeks vragen en, anderzijds, wat ik zou willen noemen, ons individueel "Vernunft". Om met de groep mensen in de klas tot zinvolle wisselwerking te komen dient het laatste het eerste aan te vullen om een zich in het hier en nu ontwikkelende wisselwerking en geen kunstmatige, louter-voorprogrammaerde en afstandelijke performance tot stand te brengen. In deze situatie wordt dus iets van onze in het moment tot stand te komen creativiteit gevraagd. Het is in deze situatie dat de vaak zo sterk aangevoelde psychische barrière tussen toevallige lesgever en onbekende leerlingen doorbroken wordt om een stukje echt contact te scheppen... om lesgeven echte wisselwerking te maken.

Vele mensen menen dat die creativiteit of kunde van de kennisoverdracht iets is wat je hebt of niet hebt (en dat zij niet hebben). Dat is een mythe: een kunde kun je leren door ervaring. De uitspraak van de stagementer betekent dan in feite dat tijdens de stage het niet voldoende wordt mogelijk gemaakt dat we ervaren wat echt lesgeven inhoudt. Het schoentje wringt dieper, nl. bij de huidige conceptie en de organisatie van de stage..

Stagelessen: een serie voorbereidingen plus verslagen

Voor het overgrote deel hebben de lessen zoals je ze naar de richtlijnen van de organisatie geven kunt, een kunstmatig karakter. Er zijn een drietal bepalingen in de organisatie die hinderen. Ik bespreek deze hier kritisch en samengevat.

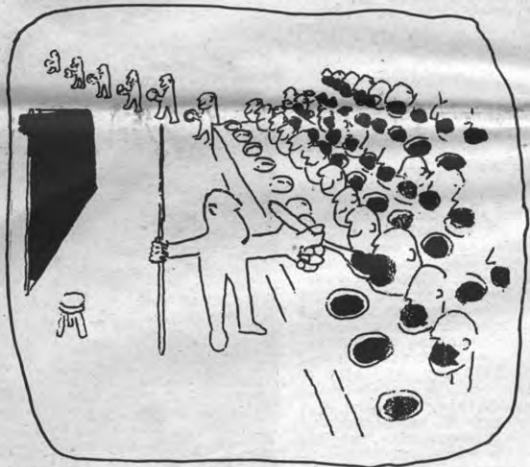
1. Variëteit, please. Ten eerste is er het concept "stageles" zelf. De stagelessen is vooraf vastgelegd d.m.v. een voorbereiding die, idealiter, inhoudt wat je allemaal zult vertellen en proberen te laten vertellen. De voorbereiding geeft de student tijdens het lesgeven een enorme druk - meer bepaald een tijdsdruk - die de creativiteit waar we eerder over spraken enorm frustrereert. Het feit dat de student in het luttele tijdsbestek van één uur zijn eigenlijke contact-vinden met de klas onbekende mensen moet inleiden én afronden verklaart het hele probleem van de timing. De stageles is achteraf bepaald door het zogeheten stageverslag, een ontwerp dat tijdens dat tijdsbestek van één uur de student in zo veel mogelijk - laat ons zeggen, alle - aspecten van het lesgeven moet evalueren. Het is duidelijk: vogens het oude onderscheid tussen theorie

en praktijk kan door een (geëiste) overbektomtoning van de theorie (de voorbereiding) de ruimte die zich in het hier en nu voordoet niet voldoende worden benut. De stageles bestaat meer op papier, nl. als skript voor enkele uurtjes "on the stage" dan in realiteit, d.w.z. als een stuk levendig contact tussen een leraar en een groep humaniorastudenten.

2. Ten tweede zijn er enkele richtlijnen die bepalen dat er 1. variëteit zou zijn in de lessen. Het uitgetelde aantal lessen (negen voor de moedertaal en zes voor de tweede taal) moet volstaan om van elk lesonderdeel (grammatika, literatuurgeschiedenis, teksten, etc.) één les te geven. (Men kan wel zelf beslissen of men "parallellessen" geeft), en 2. dat naast de overeengekomen verhouding 2/3 lessen in de hogere cyclus en 1/3 in de lagere cyclus de lessen over de verscheidenen studiejaren "gespreid" worden. Deze bepalingen suggereren

zen. Dit betekent niet alleen een versoepeling van de tijdsdruk en de mogelijkheid om op bepaalde onverwachte dingen in te spelen en andere geplande dingen naar een volgende les uit te stellen, maar ook de kans om (ofwel aan het einde van de ene of aan het begin van de andere les) toetsen te geven, en hierbij de gelegenheid die toetsen te verbeteren en je eigen kennisoverdracht te evalueren!

Het is duidelijk dat enkel deze vorm van stage meer naar de dagelijkse, d.w.z. van les tot les voortgaande beroepsrealiteit gaat. Van de kant van de school bekken wordt jouw stage een reeks lessen die ingeschakeld zijn in het studieprogramma. Dit wil zeggen dat de stage niet alleen een meer echte ervaring voor de stagelair(e) wordt, maar tevens een minder toevallige en daarom meer vereisende zaak voor de mentor en de school.

dat je in dezelfde klas hoogstens twee lessen geeft. De stageles blijft daarom voor zowel de leerlingen als jijzelf toevallig en ze wordt ook kunstmatig in die zin dat ze op zich zelf staat en geen verwijspunten naar andere lessen heeft.

Het lijkt er met andere woorden sterk op dat in de ideeënwereld van de organisatoren de stage bestaat als een reeks lessen die de studenten met zoveel mogelijk aspecten van het lesgeven moet laten kennismaken... TEN KOSTE VAN HET MEEST INTERESSANTE EN MEEST NODZAKELIJKE ASPEKT hetgeen we hogerop formuleerden.

Alternatief

De bepalingen kunnen versoepeld worden en wel op de volgende manier: 1. In verband met de besproken bepaling en 2 en 3 bestaat het alternatief om in dezelfde klas, d.w.z. in hetzelfde studiejaar en daarom voor dezelfde groep leerlingen. 2. een lessencyclus te geven, d.w.z. meerdere lessen die in mekaar's verlengde liggen en die dus de mogelijkheid bieden om naar de andere lessen te verwij-

Om aan die nieuwe dimensie tegemoet te komen kan men de stage inrichten als een keuzemogelijkheid om EN/OF de lessencyclus door een reeks afzonderlijke oefenlessen te laten voorafgaan. De mentor bepaalt dan of de stagelair(e) na één of twee oefenlessen (bijvoorbeeld over een vrij onderwerp) nog verder oefent (keuze lessencyclus EN oefencyclus) of dat er kan worden overgegaan op de serieuzere lessencyclus (keuze lessencyclus alleen).

Precies door zulke vorm van stagelessen zal de psychologische barrière die er tussen de nieuwbakken lesgever en de onbekende leerlingen hangt, verdwijnen voor een sfeer van vertrouwen, aangezien de leerlingen en stagelair aan elkaar kunnen wennen doorheen meerdere ontmoetingen. In deze sfeer zal het voor de onwennige stagelair(e) gemakkelijker zijn om in te spelen op dingen die zich op het moment zelf tijdens het lesgeven voordoen. In deze sfeer tenslotte is wel een echte stage mogelijk. Het woord is aan zij die de sinds de zestiger jaren onveranderde stageformulieren verspreiden...

Mieke Cantineaux
22.10.81

Studiedruk : filosofie doet ook mee

Kringraad mag zich dan al drie jaar lang met het studiedrukfenemen bezig houden, tot nu toe konden de mensen van filosofie heel wat stormen over zich heen laten gaan. Wat medeleven met de noodlijdende kringen, dat wel, en een beleefde interesse voor het levensprobleem van anderen, zoals men wel meer vindt bij buitenstaanders. Want filosofie was tot nu toe een buitenstaander. Het licentieprogramma is wel stevig uitgebouwd, maar het kandidaatsprogramma laat wel wat tijd over. "Teveel" zelfs, volgens HIW-president Dhondt. Die formuleerde nl. in mei jl. een voorstel waarin het kandidatuurprogramma filosofie in één klap een heel stuk zwaarder zou worden. "Te zwaar" volgens de studenten. Die zijn bang dat het voorstel Dhondt hen binnen de korste keren zal toevoegen in de tries-rij overbelasten. De Nieuwe Filosofische Kring luidt de noodklok. Aanvankelijk dachten de studenten dat de president alleen het programma 2de kandidatuur een beetje wilde aandikken. Daartegen bestond niet zoveel bezwaar. Er was tijd over en wie voor filosofie kiest heeft er helemaal geen belang bij die tijd te verliezen. Daarom dachten de studenten meteen aan twee mogelijkheden : een vakje erbij, zoals de president voorstond, en... de werkcol-

leges. Die werkcolleges dat was al een oud zeer. Er staan nl. drie werkcolleges op het programma, maar daarvan worden er maar twee effectief gegeven, en één daarvan is eigenlijk een gewoon hoorcollege, dat lang niet de vruchten afwerpt die een écht werkcollege zou kunnen voortbrengen. De studenten vonden dus dat het bestaande programma al heel wat mogelijkheden bood om het tijdsverschot op te vullen. En dan kon er zelfs nog wel een vakje bij. In maart jl. kwam dat vak er alvast bij. Weliswaar een heel ander vak dan de studenten hadden voorgesteld, maar daarvoor wilde de niemand gaan dwarsliggen. In mei kwam echter de kat op de koord. Het "voorstel Dhondt" kwam op tafel en zelfs de proffen trokken grote ogen. Iedereen wist dat de president het programma te licht vond, maar niemand had een dgl. fors voorstel verwacht. De president stelde voor om nog eens drie semesturen (filosofisch vak) aan 2de kan toe te voegen, en dan nog eens het niet-filosofisch gedeelte stevig aan te pakken. (nvdr. wie kandidaturen filosofie doet, moet ook een niet-filosofisch gedeelte als een soort minor verwerken) Voor één van de keuzegroepen betekende dit alles een verzwaring met bijna één derde van het aantal semesturen.

De studenten vonden dit kortweg lapwerk, een Hoger Instituut voor Wijsbegeerte onwaardig. Bovendien kwam het vreemd over dat de president zo weinig aandacht schonk aan nog niet uitgebuide mogelijkheden van het programma. Zij stelden dat eerst de werkcolleges maar eens ernstig verbeterd moesten worden en dat er daarna wellicht niet meer zoveel tijd over zou blijven om ook nog eens wat vakken bij te programmeren. De president bleek echter een nogal fundamenteel wantrouwen t.o.v. werkcolleges te koesteren, en liet die mogelijkheid tot nu toe buiten beschouwing. Hoe staan de zaken nu? President Dhondt gelooft niet in de werkcolleges en blijft bij zijn standpunt dat de keuzegroepen met niet-filosofische vakken verzward moeten worden. De studenten blijven op de werkcolleges hameren. Een verzwaring van de groepen daar nog bovenop zou volgens hen onoverzichtelijk zijn : een mooi woord om aan te duiden dat dat gewoon teveel ineens zou zijn. Het risico van ongewenste overbelasting wordt dan immers te groot. En de andere professoren? Ook bij hen konden we tot nu toe geen laaiend enthousiasme voor het voorstel van de president vaststellen. De argumenten van de studenten rond de werkcolleges vallen schijnbaar

toch in goede aarde. Maar als puntje bij paaltje komt? Als de president bij zijn voorstel blijft, zullen de professoren toch net als de studenten kleur moeten bekennen. Een zekere nieuwsgierigheid bij de studenten is hier niet vreemd; het is immers bekend dat professoren vaak geneigd zijn meer belang te hechten aan collegialiteit dan aan de eigenlijke beslis-

singen. Anderzijds zal niemand het prettig vinden een programmaverzwaring goed tekeuren die duidelijk te ver gaat. Op 18 november moet blijken of het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte bestuurd wordt door een president of door een Raad. Al hoeft zelfs die Raad zich natuurlijk niet te storen aan die "andersdenkende" studenten. (L.B.)

OPMERKELIJK KORT

Kringbladen

Het eerste nummer van APPOLONIA (Tandheelkundige Kring) is in een afschuwe-lijk kanariegeel kaffeewerkgroepen' wat de klok gestoken. Maar laat ik verder geen kritiek hebben, aangezien een Appoliaan onlangs zo vriendelijk was midden in de nacht mij van mijn tandpijn af te helpen (die, ik erken, volledig aan mijn geuzel te wijten was.)

*** IK denk dat we onderhand wel de informatieve eerste nummers gehad hebben. Hier volgt al een heus nummer 2 : 't GERMAANTJE (Germania). Hoofdredacteur is Erik Dhondt met Jan Sprangers. Zij delen mee dat de inzendingen van de lezers gekeurd worden door een "leesgroep" om zo de kwaliteit van het blad op te krikken.

De sociale afgevaardigde van Germania vervult een deel van haar taak door een artikel te schrijven over "waarom wij op 15 oktober tevoegen". En Mark Vandernaesen i.v.m. subsidies : "Principe 1 : Alles is subsidieerbaar. Principe 2 : IK bepaal wat alles is." Wanneer gaat die in de politiek?

De bespreking van Dirk Tits van de film "de postbode belt altijd 2 X" is nogal negatief voor de acteerprestaties van Jack N. Daarmee blijft hij in de lijn van de hele film-press... Of is 't andersom?

En dan de gedichten ! Of hier nieuw talent korenhout uit het kaf springt kan ik niet beoordelen...

De Criminele Crooten is een "Tidderroman uit lang vervlogen tijden" ; ik kan het u niet in 't kort laten smaken, maar chapeau voor de onbekende auteur ("Een verwaermyck flickender slaghweerd/Binghelde opsvant ghlansende peerd").

*** Tot besluit nogmaals het dringende verzoek om uw kringbladen tijdig aan VETO te laten geworden !

De Kock : "moeilijk te

*** Het INFOROMAANTJE (Romania) nr. 1 is eveneens een onthaalnummer, waarin o.a. het presidium wordt voorgesteld ("GENEVIEVE

Cooreman, vrouwelijk, 21 jaar, groengrijze ogen... is onze allerliefste praeses, 2de lis, zoekt passende jongen." Allen daaraan.) Het vrouwelijk geslacht is trouwens goed vertegenwoordigd in dit presidium ! Ook de proffen komen op vergelijkbare wijze aan de beurt. (Prof. J.

De Kock : "moeilijk te

De Kock : "moeilijk te

De Kock : "moeilijk te

De Kock : "moeilijk te

De Kock : "moeilijk te

De Kock : "moeilijk te

De Kock : "moeilijk te

POLITIKA

Weer druk in de weer

Donderdag 12 november (vandaag dus)
14.00 u. WERKGROEP ONDERWIJS : Studie-groep (in 't Stuc)

Maandag 16 november
20.00 u. Werken in de (koude !) 3° Kamer van Politika
20.30 u. Buroo (in Politika)
22.00 u. Werkgroep SPORT (Politika)

Van woensdag 18 november t.e.m. vrijdag 20 november
WEEKEND 1° KAN (De Brink, Herentals)

Dinsdag 24 en woensdag 25 november
De kring van pol en sok doet mee aan de 24-UREN-MARATHON om zijn vorig jaar verworven rode lanternen te verdedigen.

Woensdag 25 november
20.00 u. WERKGROEP ONDERWIJS : koördinatie (in Politika)
20.30 u. WERKGROEP KULTUUR vergadert (in Politika)

Donderdag 26 november
22.00 u. KAFEE-CHANTANT met Jan & Soumi (in Politika)

Woensdag 2 december
21.00 u. FILM : Rosie the Riveter, ingericht door werkgroep cultuur ism werkgroep feminisme (in 't CECOWE)

Van woensdag 9 december t.e.m. zaterdag 12 december
WEEKEND 2° KAN (Plaats voorlopig ongekend)

Donderdag 17 december
FUUF van pol en sok in ISOL (géén deftige dagen : komen op 13/14 januari)

14e studentenmarathon De heropstanding?

Vrijdagmiddag 6 november 12u: de laatste instructies voor de 14de studentenmarathon Antwerpen-Leuven werden gegeven, nog even de puntjes op de i zetten en dan maar wachten op het vertrek van de 256 enthousiaste lopers en wandelaars.

17u; een veertigtal lopers zetten zich in beweging om de 48 km af te haspelen tussen Antwerpen en Leuven. Goed warm ingeduffeld in trainingspak werden ze uitgeleide gedaan door een overdovend applaus vanwege het organisatiecomité. In Mechelen arriveerden drie bussen volgestouwd met bagage, chauffeurs, organisatoren en ook lopers en wandelaars, klaar om hun wedren tegen de tijd aan te vatten.

In spanning werd gewacht op de kolonne uit Antwerpen die zonder ravitailering, bewegwijzering of kleerscheuren door Antwerpen haar weg naar de provincie Brabant zocht.

Mechelen daverde even op zijn grondvesten toen de 'marathonners' Muizen betraden. Sympathiebetuigingen, chocolomelk, druivesuiker, sinaasappels en rozijnen werden hun toegestoken; de eerste helft was voorbij. Op dat ogenblik werd het ieder voor zich, het peloton versnipperde, de laatste harde noot werd gekraakt.

19u; het startschot voor de halve marathon. Onmiddellijk liepen enkele hardlopers weg van de rest van het deelnemersveld. Deze windhonden snelden door de nacht op zoek naar een nieuw persoonlijk rekord, een warm bed, een goed pintje, de film van 2u, who knows?

Ettelijke bereidwillige handen hielpen de deelnemers deze lastige uren te doorstaan. De bezemwagen reed de Leuvense Steenweg op en neer om in moeilijke heden verkerende helden uit de nood te helpen. Onze politie en rijkswachters waren de beste supporters, ze waren eenvoudigweg niet weg te slaan van de studenten en hebben waar het nodig bleek de kluwen kuiten en billen behoed voor gevaarlijke avontuurtjes.

Het ontvangstcomité had zich intussen opgesmukt om de lijdensweg van al die doorbijters op een gepaste wijze af te ronden. Chrono's tikten de tijd weg, bergen beleide broodjes lagen te wachten op kaloriearme mensen, massage-tafels met 'masseurs et masseuses' stonden klaar om de vermoeide quadricepsen, tricepsen en aanverwante te kneden en te strelen, de douches werden op temperatuur gebracht en de discjockey liet de vlammen uit zijn versterker slaan om de massa supporters op te

zweepen tot een hysterisch geroep en gebrul zo de eerste loper zijn rassen schreden naar de eindmeet zou wenden. Verplegers van het Vlaamse Kruis stonden klaar om watervoeten terug tot normale proporties terug te brengen.

Eindelijk hoorde men in de verte de sirenes loeien, en ja, met lichte tred kwam Pol Arnouts (Pol & Soc KUL) aangelopen. Hij stormde de trap op en werd op de schouders naar de tafel van

de officiële gebracht. De lijdensweg van de lopers liep ten einde, het werk van de tijdopnemers en kinesisten kon beginnen.

Higgende longen, strompelende benen, groot en klein, jong en oud, vermoeide gezichten, alleen of in groep, kwamen tot stilstand op het instituut voor lichamelijke opleiding, tevreden met de geleverde prestatie en smachtend naar een zachte hand op de pijnlijke spieren.

Enkel nadat de officiële schrijfkamp hadden gekregen en de gegevens in de computer hadden gestoken kon gedacht worden aan de slotceremonie. Alle deelnemers werden in de bloemetjes gezet, de mannen van het eerste uur en de eerste

marathon, de jongste deelnemer, de beste vrouw in het gezelschap, de winnaars van de verschillende afstanden en ook niet te vergeten de rode lantaarns.

Het zalig 'afzakertje' in de kanten, waar al het geleden leed in geuren en kleuren werd verteld, aangedikt met enkele centimeters fantasie, bleef duren tot in de laatste uurtjes.

En als je zaterdagmorgen naar de trein snelde wist heel Leuven reeds dat de 14de uitgave van de studentenmarathon een succes was geweest.

De volledige uitslag met nabeschouwingen krijg je in de volgende editie van Veto.

K.G.

Transcendente meditatie : meer dan een ontspanningstechniek.

Bijna iedereen heeft weleens over Maharashi Mahesh Yogi en zijn Transcendente Meditatie Programma gehoord. In de twintig voorbije jaren heeft de verspreiding van deze rustgevende techniek heel wat stadia doorlopen. Op dit ogenblik heeft de wereldwijde organisatie centra opgericht in de meeste landen van de wereld. De boodschap is in die tijd nauwelijks veranderd: de essentie van alle bestaan is een van zuivere creatieve intelligentie. Een volwaardig mens is in staat geregeld contact te maken met deze toestand in zichzelf om vandaar uit zijn activiteit te ontplooiën. In de praktijk komt dit neer op het dagelijks beoefenen van het Transcendente Meditatie programma. De gevolgen hiervan zijn op alle niveau's van het leven terug te vinden.

Bialek : geleid bezoek

Brel is dood, Brassens is dood, maar Bialek is alive and well and living in la Belle Gigue. "Vive la chanson française" zingt hij in "La sanchon sans fraises" op zijn nieuwe elpee Nord-Sud, en blijkbaar meent hij het nog ook: geen Latijns-Amerikaanse ritmes meer, geen elektrische gitaar of piano's.

Bialek bekeerde zich tot de traditie, en dat lukte wonderwel. Muzikaal bouwde hij voort op de aloude Vlaams-Waalse volksmuziek: viool en accordeon bepalen in hoge mate de klankkleur en het basisritme is een soort reidans.

Gelukkig zijn de arrangementen subtiel genoeg om elke zweem van folklore te weren: Bialek maakt dan wel volksverbonden muziek, maar het volksverbondene hoeft niet noodzakelijk Blut und Bodem of het Klikske te betekenen; dit is overduidelijk actuele muziek, niet in het minst door de rake teksten.

Zoals de titel "Nord-Sud" en de hoer - vooraan Bialek aan zee, achteraan Bialek in Wallonië - al doen vermoeden, zingt hij over Belgische toestanden, en dat gaat natuurlijk enkel maar satirisch: in Visite guidée zet hij alle cliché's aangaande België op een rijtje, met als conclusie dat we ons geen zorgen hoeven te maken zolang we trappist en traditie hebben. Het overblijvende La belle gigue gaat

over de communautaire knoop, over de fransklonjone Brusselaars die Vlamingen en Walen tegen mekaar opzetten en vanop afstand toekijken.

Leuk is ook Centrale nucleaire, waarin een vrouw van haar man als verjaardagsgeschenk een kerncentrale krijgt. Na enkele weken heeft iedereen echter schele hoofdpijn, de kerncentrale wordt opgedoekt en vervangen door zonnepanelen: niet erg genuanceerd misschien, en simplistisch, maar ik heb gelachen.

Bialek kan ook ernstig zijn: "Nord-Sud" bevat enkele tragere liedjes, over mensen die overgenomen zijn door hun dromen; hij doet hier hard zijn best om Brel te evenaren, maar zijn stem mist diens expressiviteit en ook de tekst lijdt af en toe aan overdreven lyrisme.

Dit kan de pret echter niet derven, en Nord-Sud wordt aangeraden aan elkeen die zich psychisch degelijk wil voorbereiden op de ASR-infodag van 25 november.

Peter De Jonge

Dank zij de grote verspreiding van het TM-programma onder studenten zijn er wetenschappelijke onderzoeken verricht aan de verschillende universiteiten van Europa en Amerika. Deze hebben betrekking zowel op de toestand in de meditatie, als op de gevolgen daarvan eruiten in de activiteit.

In een tijd waar elke dag zo'n 200 boeken worden uitgegeven en waar je als pas afgestudeerde reeds achterop bent, is een soepele, creatieve geest een levensnoodzaak. Wie meer informatie moet verwerken,

moet zijn potentieel reservoir kunnen vergroten. Studenten die de Transcendente Meditatie techniek beoefenden merkten al vlug hoe deze al vlug 2 x 20 min per dag gunstig inwerkten op hun studiemogelijkheden en hun lichamelijke conditie in het algemeen.

Toch is Transcendente Meditatie meer dan alleen maar een techniek op je te ontspannen. De lichamelijke en geestelijke toestand die in de meditatie tot stand komt is zo fundamenteel dat ze naast de drie gekende bewustzijnstoestanden - slapen, waken of dromen - geplaatst worden.

In dit Transcendente bewustzijn ervaar je de bron van zuivere creatieve intelligentie van waaruit alle gedachten vertrekken. Deze toestand kan vergeleken worden met de vakuumtoestand uit de quantumveldtheorie. Een gebied van minste excitatie waaruit activiteit opborrelt. Een onderzoekscentrum (MERU: Maharashi European Research University) tracht al deze subjectieve ervaringen op een statistisch verantwoorde wijze na te gaan en uit te breiden. Collected Papers Volume I is reeds verschenen en Volume II is in voorbereiding.

Wat precies de uitwerking van transcendent bewustzijn zal zijn is nu nog moeilijk vast te stellen. Daarvoor is de TM-beweging nog niet voldoende in de verwezenlijking van haar plannen geslaagd. Eén ding is al zeker: Als 1% van een stadsbevolking de TM-techniek beoefent, daalt in die gemeenschap het misdadaantal, het aantal verkeersongelukken en het aantal ziekenhuisopnamen. Het is dan ook niet te verwonderen dat er in de verspreiding van deze techniek wordt van uit gegaan dat als voldoende mensen aan TM doen er een ideale samenleving kan ontstaan. Of één en ander werkelijkheid wordt, zal de toekomst moeten uitwijzen. Voorlopig staat het vast dat, of je het nu gelooft of niet, TM als techniek inderdaad werkt en dit zonder allerlei nevenverschijnselen.

Meer informatie hierover wordt gegeven tijdens de lezingen op 18 en 25 november.

Mia Claes

Beschouwingen bij de kwistaksrace

Woensdag 4 november, 13 u. stipt. De start van het evenement van de eeuw; iets waar alle aandacht op gericht is.

Een verklaring voor de beperkte kiescampagne; zelfs de voetbal-lobby durfde het niet aan die dag een match te plannen en de lancering van de space-shuttle werd in extremis ook uitgesteld.

Eén rondje lopen en dan maar rijden... VTK ligt onmiddellijk aan de leiding (natuurlijk), maar al snel slaan de strafminuten onverbiddelijk toe. Niet enkel VTK, maar zowat iedereen blijkt regelmatig uit de wedstrijd te verdwijnen. Deze maatregel, die zeer gedisciplineerd nageleefd wordt, werpt zijn vruchten af. De schade blijft een hele tijd beperkt tot enkele platte banden.

Er gaan echter enkele teleurgestelde stemmen op die het te vlak, niet sensationeel genoeg vonden. Zij betreuren dat de kwistax-race teruggevallen is tot een zuiver sportieve activiteit en dat het studentikoze verdwenen is.

Voor deze mensen zou ik graag het volgende antwoorden: gedurende het laatste uur hebben de organisatoren het strafpuntenstelsel versoepeld om in te spelen op de enorme belangstelling en ambiance. Het resultaat was navent: in dit laatste uur liepen de kwistaxers meer schade op dan gedurende de rest van de hele wedstrijd. U kunt wel begrijpen dat wij als organisatoren en LEVERANCIERS van de kwistax hiermee niet gediend zijn. Daarom zullen wij onze lessen trekken uit deze race. In dat kader bijeen er ons twee alternatieven over.

Ten eerste organiseren wij volgend jaar opnieuw de kwistaxrace, leveren wij alle gokards, maar blijven we gedurende de hele wedstrijd streng toezien op ongevallen om deze te bestraffen. Een andere mogelijkheid is dat we de organisatie op ons nemen, maar dat de kringen zelf voor hun kwistax zorgen. Of zij die nu in de prak rijden of niet, dat is hun zaak. Ik heb hier in het kort onze visie geschetst. Aan jullie nu om via uw sportafgevaardigde in de

sportraad te beslissen wat het volgend jaar wordt.

Al bij al was de race toch een enorm succes, vooral voor de winnaar die de beker bijna definitief in het bezit heeft. Bekijk maar eens de stand in het artikel hiernaast.

Tot slot wens ik iedereen te bedanken die op een of andere manier zijn bereidwillige medewerking verleend heeft voor het vlotte verloop en het tot stand komen van deze kwistaxrace.

Johan Schoenmakers
VTK-sport

Ode aan een kwistax

Kwistax, kwistax, kwistax
Waar ben je nu gebleven
Je maalde uur na uur je rondjes af
Je hebt het niet begeven

Slippen, kippen, hotsen, botsen
Voor een minuut of vijf opzij
Assen lassen, banden plakken
't Was er weer eens allemaal bij

Je mag nu rusten voor een jaar
Bekomen van het rammen, van je schrammen
Nagenieten van dat hels gedoe
't Is je gegund
We vonden het allemaal kei gedoe

Ambiance in de chicane

(Van onze verslaggever ter plaatse)
Leuven, woensdagmorgen. Het Hogeschoolplein ontwaakt onder een druilerige regen, het wordt er een dag als geen andere. Strobalen worden afgeladen, dranghekkens geplaatst, licht- en muziekinstallatie aangebracht, auto's weggeleid, bladeren geveegd. De "billekarren" worden aangereden en voorzien van borst- en rugnummer... ze zien er goed uit.

Nu ze van ons zijn, er werd immers geen enkele maatschappij meer bereid gevonden onze troeteldieren te verzekeren zodat er niets anders opzat dan ze zelf maar aan te kopen (verzekeringsmaatschappijen verzekeren enkel risico's en geen zekerheden!), komt het erop aan ze zolang mogelijk in stand te houden!

Voor het Pauscollege wordt een grote S-bocht aangelegd: de chicane!! Hierdoor moet de snelheid merkbaar verlaagd worden. Kwart voor één: de loting

van de wagentjes is gebeurd en in de pits wordt alles in gereedheid gebracht. De spanning stijgt, het publiek stroomt toe.

Ook de organisatoren verkeren in bange verwachting. De ziekenwagens staan klaar... God, doe ons dat niet aan! Reglementen worden nog eens afgelezen en herzien: helmen niet vast op het hoofd, afduwen, op de piste lopen, gevaarlijk rijden, botsen, nadar of strobalen meegraaien... het kost je allemaal straf-tijd. Jongens, rij a.u.b. voorzichtig!

Kwart over één: we zijn over tijd maar we kunnen niet beginnen; aan pits zes staat een kwistax met een leuke band! Wie heeft er plakgerief, een binnenband, sleutels, een pomp verdomme!?!
Een slecht voorteken?
Tien minuten later schiet VTK-praeses Koen Mols de boel op hol: een Le Mans-achtige start met dit verschil dat de renners hier eerst zelf twee rondjes dienden te lopen alvorens in hun kar te mogen springen. Kwestie van het teveel aan energie al maar meteen wat op te gebruiken.

En daar gaan ze dan, voor een slijtageslag van tien uren, met de ploeg van VTK als eerste door de chicane!

Alles verloopt goed. Er wordt aardig wat afgekoerst en wedstrijdcommissarissen voorzien ieder geregeld van wat straf-tijd. Zo'n beetje rust komt meestal ook niet ongelegen, met die spetters in je ogen en een stel blauwe knieën van tegen die vervloekte buis te stoten!

Het wordt avond. Om vijf uur maken we de volgende stand op: aan de leiding met 308 ronden, de ploeg 1 (VRG, landbouw, psycho), op 4 ronden de ploeg 5 (Industria, Farma, Wina), op 12 ronden ploeg 6 (VTK), op 19 ronden ploeg 4 (Germania, Romania, Klio, Eeos), op 34 ronden ploeg 2 (Econ, Pedagogie, Appoloon), en als laatste met 185 ronden ploeg 3 (Medica, Tandheelkunde, Pedagogie).

Spannend dus en de kermis moet nog beginnen!
De nacht valt over Leuven en het regent niet meer. Schijnwerpers gaan aan, het parcours ligt er glimmend bij.

Aan pits drie ligt een wagen met de wielen naar

boven. Hij moet dringend gelast worden. Voor de mensen van Industria groep T is dat een klein kunstje, maar het moet snel gaan, erg snel, er is geen tijd meer te verliezen... met alle gevolgen vandien. Verschrikte ouders gaan met hun kinderen huiswaarts; wat nu gaat volgen is niet meer voor hen bestemd.

Sensatiezoekers en kijklustigen hangen uit ramen en vensters, staan te dringen achter de nadarafsluitingen, klimmen op mekaar schouders en rug, op telefooncellen en in bomen... Niemand wil dit missen. De hel breekt los!

Witte voor- en achterlichtjes, met hier en daar een flikker op een kar, flitsen als bliksemschichten door het duister. Gejoel, gefluit en gelach stijgt op uit de massa telkens een kwistax zijn bocht mist of op zijn zij met bestuurder en al onder de strobalen verdwijnt.

Elf uur: 't is afgelopen. Krakend en schurend leggen de rijtuigen nog een laatste rondje af, met of zonder ketting, stuur of leeggelopen band... het geeft nu allemaal niet meer, 't was immers weer eens reuze plezant.

Zo kwamen ze eruit:

1. ploeg 4: Germania, Romania, Klio, Eeos (816 ronden)
2. ploeg 6: VTK (776 ronden)
3. ploeg 5: Industria, Wina, Farma (708 ronden)
4. ploeg 1: VRG, Landbouw, Psycho (668 ronden)
5. ploeg 3: Geneeskunde, Tandheelkunde, Theologie (575 ronden)
6. ploeg 2: Economie, Pedagogie, Appoloon (573 ronden)

Tot slot: aan allen die meewerkten, tot volgend jaar. We komen terug, dat staat vast.

Aan de mensen die ons hielpen bij de organisatie en vooral zij die ons financieel steunden, nl. de verzekeringsmaatschappijen Van Breda, ABB, Eagle Star, A.G., Royal Belge en Fidelitas, aan Cristal Alken voor het vervoer, hartelijk dank want zonder jullie zou het dit jaar niet mogelijk zijn geweest.

We komen terug, dat staat vast!!!

C.M.

acco KOPIEDIENST

Om U te dienen:

- uitgebreid machinespark:
  - 12 mono- en 3 multotoestellen van de beste merken zoals RX - OCE - IBM - Minolta - A.B. Dick.
  - met mogelijkheid tot verkleinen, vergroten, klasseren, diplomaformaat
  - randapparatuur om te snijden, perforeren, nieten, inbinden met plastic ringen en kaften.

- We staan borg voor:

SNELHEID EN KWALITEIT

SPECIALE PRIJZEN

voor aantallen, oplagen, thesissen.

Tiensestraat 134 - 3000 Leuven tel. 016/23 35 20

VOOR EN VAN... ..STUDENTEN.

Katechetika op toeren

Na meer dan een maand kringnieuws op deze bladzijde, eindelijk ook eens de naam **Katechetika**. Dat het zolang geduurd heeft alvorens je iets van ons te horen kreeg, kan erop wijzen dat er een doodse stilte heerst op het Maria-Theresiakollege. Wel, niets is minder waar, integendeel.

We laten nu pas van ons horen omdat we daar nu eindelijk een beetje tijd voor gevonden hebben. Het eerstejaarsonthaal is achter de rug, de eerste **Iteka** (fak-blad) is uit, de cursusdienst draait vlot, de werkgroepen hebben hun draai gevonden, de fak-bar heeft zijn medewerkers (voor en achter de toog), de koördinator is ook al eens een avond op zijn kot, de onderwijs-, A.S.R.- en andere verantwoordelijken nemen hun taak degelijk waar. Kortom de katechetikawerking vlot.

En na een helse maand is er dan eindelijk wat tijd om het geheel te bekijken en om er iets voor een breder publiek over naar te pennen. Wat nu aan het gebeuren is. We dachten dat het niet slecht zou zijn om te beginnen met een korte voorstelling van onze koördinator. De man van de ideeën en de werker achter de schermen. Daarvoor nemen we een kort interview met hem uit de eerste **Iteka** over. De vragen en de verwerking zijn van de hand van **Catherine Cornille**, hoofdredaktrice, **Paul Arnauts**, **Geert van Dam** en

Bart Schoonaert.

lijkheden en speelde zowat visje de voorste. Het is wel zo dat ik nooit verantwoordelijkheden op mij zal nemen als ik niet zeker ben dat één* of meer personen erachter kunnen staan. In Leuven begon het allemaal met **Dirk Fouquet** die mij had voorgesteld als verantwoordelijke van enige kan. In datzelfde jaar was het **Tom** die me vroeg op te komen met een ploeg voor de praesesverkiezingen. Misschien weet je nog dat ik zei te twifelen of ik ermee verder zou doen na dat eerste praesesjaar.

Iteka: Denkt jij dat g.d.w.-ers genoeg beseffen dat zij de kerk van morgen uitmaken of kunnen uitmaken?

Vis: Neen, dat beseft men totaal niet. Het is gewoon een onwetendheid. Er komt echter stilaan verandering. We hebben een afgevaardigde in het I.P.B. en werkgroep pastoraal is er ook mee bezig. Om het met **Laridon** te zeggen: "Men

weet niet wat met ons aangevangen. Daarom moeten wij als groep meer van ons laten horen en werken aan

Iteka: Je sprak daarnet over de relativiteit van wat je doet; is dat niet gemakkelijker gezegd dan gedaan?

Vis: Ja, steeds is er de spanning tussen de polen relativiteit-absoluutheid. Op het ogenblik dat men met iets bezig is lijkt het absoluut, men zou er alles voor doen opdat het zou lukken. Maar als het dan niet goed blijkt af te lopen; wel dan gaan we samen een pint drinken, zand erover. Dat geeft ook de mogelijkheid om steeds met iets nieuws te begin-

Vis: Ja, ja, na mijn humaniora was ik er niet zo zeker van unief aan te kunnen, daarom Gent. 18 jaar is voor de meesten nog te jong om te kiezen voor Leuven. In godsdienst-wetenschappen worden vragen gesteld. Gent geeft daar prompt een antwoord op: Leuven geeft pas doorheen het verloop van de jaren richtlijnen van antwoord. Na Gent wou ik echter alles persoonlijker verwerken buiten de veiligheid van de seminariemuren. Ik had trouwens niets te verliezen - tenzij mijn geloof dan. Moest het te herdoen zijn, ik zou dezelfde weg volgen.

Iteka: Toekomstplannen?

Vis: Eerst uitzien om de continuïteit in ver- scheidenheid te verzekeren. Twee jaar is voor een praeses lang genoeg, anders wordt het gevaarlijk. Men is ongeveer de enige die van alles afweet en dat is niet gezond. Ik ben bezig met de kandidaturen bijbelse filologie. Daarna wil ik licenties doen en als ik dan nog veel goesting heb kom ik naar hier terug om bijbelegese te studeren. Ik interesseer me geweldig in oude talen en zou dat graag combineren met archeologisch onderzoek...

Tot daar ons Visje.

Nu wat anders. Zowat elke fakulteit die vindt dat ze die naam waardig is, organiseert een eerstejaars onthaal. Katechetika traditiegetrouw ook. Doch het onthaal dit jaar was over een ander soort kam geschoeren. Een bewijs dat het ook anders kan krijg je van onthaalmedewerker **Geert Van Dam**.

Vis: Als je dat zelf vindt..

Iteka: Denk jij dat de proffen meer naar de studenten toegaan en studenten meer naar proffen?

Vis: Het eerste is zeker waar en ik hoop dat het tweede eruit zal volgen. Doch om de huidige verhouding prof-student te veranderen is er een grondige mentaliteitsverandering nodig.

Iteka: Eerst Gent, dan Leuven...

vervolg hiernaast

Interview met een praeses,

Iteka: Wat wenst jij als eerste vraag?

Vis: 'een verstandige'

Iteka: Hoe sta je tegenover de val van de regering? Wat denk je van het aggregaat?

Iteka: Hoe sta je tegenover dat spul daar, tegen de voorstellen Bosmans, Eyskens-Coens?

Vis: Ten eerste, dat is geen spul maar een aktie en ik sta achter het aktiekomitee.

Iteka: Federalisme, ja of nee?

Iteka: Wat denk je van het oudleerlingenverbond?

Vis: Laat ons beginnen met de eerste vraag?

Iteka: O ja, hoe je praeses bent geworden?(hij houdt niet van het woord praeses, vindt koördinator mooier)

Vis: Wel, reeds in het tweede leerjaar nam ik kleine verantwoorde-

Wel, dat was enkel om te zien hoe men reageerde, kon men nog achter mij staan?

Iteka: Is het enkel het feit van verantwoordelijkheid opnemen of is er ook iets wat jou speciaal boeit in het koördinator spelen?

Vis: Spelen inderdaad want dit is nog maar een spel in vergelijking met het serieuze spel in de wereld van morgen. Voor mij is dit een dankbare leer- school: ik kan experimenteren met structuren die momenteel geweldig goed draaien. Eindelijk hebben de studenten hun plaats gevonden in de structuren. Daar ben ik blij om. Dat wilden wij bereiken.

Iteka: Is het niet zo dat de grootste vijand de onverschilligheid is?

Vis: Ik zou zeggen: de grootste vijand van de mens is de drank, maar je moet je vijanden lief- hebben.

onze eigen identiteit, een richting uitgaan, zorgen dat we klank krijgen, mede- beheer in de kerkelijke structuren.

Iteka: Jijzelf nu, je loopt van de ene vergadering naar de andere.. loop je daarbij niet het gevaar jezelf te verliezen? Misschien ook de voeling voor wat leeft in de jaren?

Vis: Het is wel zo dat ik vroeger tijd te verliezen had en nu te kort heb. Gelukkig heb ik nog vrienden die daar helemaal buiten staan. Probeer maar eens een pint te gaan drinken met mensen die je enkel uit vergaderingen kent.. moeilijk hoor! Op een bepaald ogenblik ben je door iedereen gekend maar toch heel eenzaam. Zolang je de zaak nog kunt relativeren valt er nu en dan wat tijd te verliezen als je dat zo kunt noemen. Wat het contact met de jaren betreft: ik ken nog steeds de weg naar de fakbar.

Het Antwoord.

tante esmeralda vertelt

Even sluit zij, tante Esmeralda, haar ogen en kijkt dan diepzinnig naar het plafond. Eerbiedig zwijgen wij wachtend, want wij - wie zijn wij? ach, een hoopje van de catechetische kring - weten dat zij - ZIJ - zal spreken: "Het onthaal," zo begint ze, "was goed." "Het onthaal," zo vervolgt ze, "is wellicht het belangrijkste van het hele jaar." "Het akademiejaar," zo voegt ze eraan toe. Even zwijgt tante, ze wendt haar ogen van het haar inspirerende plafond af en kijkt dromerig voor zich uit. "Zondag 4 oktober," zegt ze. Wij knikken beleefd en halen ons die zondagavond voor ogen. Met een kruis van vier meter hoog aan het station wachten op een aantal nieuwkomers (zeg niet schachten). Langzaam troepten er een stuk of wat samen rond het kruis. Vreemde blikken, vooral van buitenstaanders. Een betoging voor meer eucharistievieringen op de treinen? Neen, onthaal. Van catecheta? Het kruis antwoordde in onze plaats. Daarna in processie naar een gezellige - uiteraard - kroeg (wat even vanzelfsprekend is).

Oscar Even en de Wellichten met de net als thuis-show. Over de eerste dag in Leuven. Zelfde kwotering als Kots kreeg. Nog te vermelden: het tonen van de diamontage van Germania. Eervolle vermelding. En daar stroomt tante niet kwistig mee rond.

En dan hervatten we ons zwijgen. Weeral, zegt de opmerkzame lezer. Maar die eerste weken, het onthaal, het werk eraan (graag gedaan overigens) en natuurlijk ook het plezier ervan, het liep als een sneltrein. Welke trein? De sneltrein. Elk van ons haalt zich een stukje onthaal voor de geest (niet de Heilige, of wel?)

Officiële opening van de fakbar, lekkere drankjes, bezoek van professoren. Nee, nee, het springuur: tijdens een springuur met z'n vijven op en neer gaan springen al roepende: dit is een springuur. Ook nieuwkomers sprongen zelfs mee. Met daarna de grenadine-stand. En het informatieurtje! Over de structuur van de fakulteit en de kringwerking. Volkskansen. Eten op gastkoten. Koffiebar. En nog van dat moois.

"Dat enkel wat betreft de eerste week," merkt tante voorzichtig op. Bevestigend knikken wij, voor de tweede maal. Ja, er was meer. Bijvoorbeeld dauwtocht (moest het persé regenen?). Maar, tante Esmeralda schudt heftig met

Tja, oh jeetje, tja. Niemand van ons durft erover beginnen uit angstvallige schroom (of is dit geen goed Nederlands? Och, het is maar een poging om eens iets te beschrijven). Maar tante, dapper als steeds, spreekt het gevreesde en geprezen woord "begroetingsfeest" uit. Of wat vroeger "doop-TD" heette. Hoe het verliep? Wazige indrukken doorlopen onze gedachten (oh ja, beste lezer, ook wij hebben gedachten). Gekostumeerde op-

wordt op gedanst! De TD liep uit op slapen, wat de schrandere lezer wel had verwacht. Beëindiging van het onthaal maar het leven leeft, het beweegt in onze kring, de nieuwkomers zijn allang niet nieuw meer (dus zeker geen schachten) en tante zegt het op plechtstatige toon: "Dat belooft veel goeds voor het komende akademiejaar."

En wij, wij voegen ons bij deze door haar uitgesproken hoop. Of zegt U amen?

Catecheta
St.-Michielsstr. 2-6
3000 Leuven
(Maria-Theresiakollege)

Als je recente info wil kan je altijd een Ruah (ons infostenciltje) meenemen uit het info-rekje in de hal van het Maria-Theresiakollege. Elke maandagmiddag of dinsdagmorgen ligt er daar een nieuwe editie.

We bieden ook iedereen de mogelijkheid aan om ere-lid te worden van onze kring. Voor min. 150 (niet-loon-

trekkenden) of min. 300 fr. (loon-trekkenden) zijn we je heel erg dankbaar voor de steun, en krijg je van ons een maandelijks Iteka en een wekelijkse Veto. Het adres vind je hierboven, of je kan ook ondergetekende een keer aanspreken.

Dan nog enkele nuttige data:

- 17 nov. Eerste Get-Together in het Amerikaans kollege. Naamsestraat 100, vanaf 19.15 u.
  - 18 nov. Eerste Free Podium - in de fakbar vanaf 20.30 u.
  - 19 nov. In onze fakbar (Vlamingenstr. 91) spreekt Jan Duchene over de taak van de leken in de pastoraal organisatie; werkgroep programma
  - 24 nov. In de reeks 'Dichters van dichterbij' spreekt L. Janssens over Hugo Claus. Ook in de fakbar, om 20.30 u.
- En tenslotte nog onze Klaas-TD, 9 december, Zaal der Hallen. Ook om niet te missen!

Tot ziens of schrijfs,

Jos Vandikkelen

of nee, een coördinator

haar hoofd, het liep een beetje in de war. Door de neen aan de afbraak van de sociale sektor. Maar 's avonds natuurlijk ook gewoon fakbar? Zwemmen. En 's vrijdagavond de eenzame nacht in de fakbar. Uitslapen, af en toe nodig. Wat, aktie en informatie rond de vijftiengstigste, zoals geweten over de kern - juist - bewapening. Opnieuw zwemmen. Bevrijdingsfilm. Fijntjes merkte tante op: "aan te raden." Wij kunnen niets anders dan haar bijvallen.

Aarzelend schuiven we wat dichter en zetten ons schrap op onze stoel. We vermoeden wat komen gaat. En tante weet dat wij dat vermoeden. Ze wisselt enkele blikken met haar kanarie en mompelt eerst voor zichzelf wat woorden. En allen denken we aan hetzelfde: het magistrale orgelpunt, het einde van het onthaal - STOP zegt tante, "eigenlijk komt er nooit een einde aan onthaal" - dus, het begin van wat leeft en beweegt in eerste kan en in eerste graduaat.

tocht. In hyper-neo-romantische stijl, of de kunst van na de bom. Optocht? Of leek het op een betoging met als slogan: Kristelijk, degelijk en dynamisch...? Aankomst in de Zaal der Hallen. Receptie. (Tante slurpt nog wat na.) Met verscheidene eksotische soorten grenadines. Oehers met brillantine in het haar (uiteraard). Het toekennen van petekind aan peter en vice versa door het terugbrengen van een schoen aan de rechtmatige eigenaar (heeft iedereen zijn schoenen teruggevonden?). Spiritueel moment: de hogepriester leest de rechten en plichten tussen petekind en peter/meter voor. Twee engelen wuiven hem koeltoe bij het voorlezen.

En, tante verort het scherpzinnig in het midden, dan werd de TD geopend met volksdans. Glunderend kijkt tante voor zich uit en brabbelt tevreden: "wij zijn waarschijnlijk de enige kring die het aandurfte aan aan van TD's walsen, tango's en volksdansen te draaien." En er

We hadden hier nog veel meer kunnen neerschrijven over de werking binnen catecheta. Ik denk aan ons eigen Vademecum, het fakultair aktiekomitee, de avond rond kernbewapening met prof. B.J. De Clercq en Pol Janssens, de werkgroep feministische theologie, de Boliviaanse bevrijdingsfilm, die werkgroep onderwijs die werkt rond de hervorming van ons studieprogramma, de zes verschillende jaarwerkingen en nog zoveel meer. Misschien een volgende keer.

We geven je wel nog een paar data en een aantal nuttige adressen mee. Onze fak-bar vind je in de Vlamingenstr. 91 en is open maandag-, woensdag- en donderdagavond vanaf 20 u. Er is ook thee-bar elke dinsdag-, donderdag- en vrijdagmiddag van 13.15 tot 15.00 u. Op het fak-huis (zelfde adres) kan je uiteraard altijd terecht. Schriftelijk kan je ons best bereiken op het volgende adres: Studentenwerking

TANTE ESMERALDA

Rond tante Esmeralda's wijze mond krult een weemoedig lachje (glim). Ze zwijgt. Schuchter probeert iemand van ons maandag 5 oktober. Tja, die maandag. De foples. Prachtig geslaagd. Niet té geslaagd? Tante front haar weledele wenkbrauwen. Des te meer gelach achteraf. Volgend op de foples, het stadsspel. De eerste gesprekjes. Hoe heet je? Van waar ben je? Enzovoort. Eten in de fakbar. Lekkere - zo hoort het immers - boterhammetjes en dampende - zie opmerking over lekkere - koffie. Animatie, of anders gezegd, optreden van KOTS. Amusement. Geslaagd op voldoende wijze.

En 's dinsdags de eerste lessen. 's Avonds show.

Anarchisme in Frankrijk, Nederland en België, 1890-1914

In 1980 won de jonge licentiaat in de Moderne Geschiedenis (K.U.L.) **Jan Moulaert** voor zijn thesis over het anarchisme in Antwerpen de tweejaarlijkse **Hubert-Pierlotprijs**, een mooie aanmoediging voor een jonge historicus. Nu is er een boek van diezelfde Moulaert verschenen waarin o.a. een neerslag van die thesis. Dit is om verschillende redenen een gebeurtenis. Allereerst is de auteur een K.U.L.-historicus - hij doktoereert daar momenteel over hetzelfde onderwerp - en wordt zijn boek ingeleid door een K.U.L.-professor (R. De Schryver, zoon van de Minister van State). Het onderwerp van het boek ligt echter toch buiten de traditionele geschiedschrijving, zéker buiten de geschiedschrijving aan de K.U.L. (die zich ongeveer beperkt tot de Vlaamse Beweging en de Duistere Middeleeuwen). Ten tweede wordt het boek bij EPO uitgegeven - voorheen nauw verbonden met **Amada** (Pvda) : maoïsten die een boek over anarchisme uitgeven dat toch zeer positief t.o.v. die beweging staat... Ten derde ging de Pierlot-prijs 1980 naar een thesis over het anarchisme : sinds wanneer moedigt de burgerij het maken van anarcho-vriendelijke thesen aan ?

Het beeld wordt compleet als prof. De Schryver in zijn inleiding zegt : "Veel uit het anarchistisch ideeëngoed ...blijft ons bekoren en kan ons inspireren voor de verwezelijking van een betere wereld waar 'volle vrijheid' met ware gelijkheid moge verbonden worden." (p.11) Al het genoemde laat zien dat het anarchisme definitief door de intellectuelen is ingelijfd en dat er van de oorspronkelijke arbeidersbeweging van die naam niets overblijft.

Inderdaad, Moulaert wijst erop dat het beeld door de marxisten geschetst als zou het anarchisme enkel kleinburgerlijke intellectuelen of ambachtslui bekoord hebben, niet met de waarheid overeenstemt : "Spijtig voor de theorie, maar detailstudies op dat vlak wezen uit dat deze meer het produkt is van ideologisch truitjestrekken dan een getrouwe weergave van de realiteit." (p.24) Deze historici schrijven vanuit de huidige situatie en denken dat het in de 19de eeuw en begin 20ste net zo

was. Het begin van de anarchistische massabeweging situeert de auteur tijdens de Eerste Internationale, hoewel hieraan de theorie van o.a. Proudhon was voorafgegaan. Kort wordt de tegenstelling binnen die Internationale getekend die dan in 1873 leidt tot de uitsluitend anarchistische St. Imier Internationale, waarbij ook de Belgische afdeling zich aansloot. Deze Internationale vervalt

dan wel dood en vanaf 1890 begint het eigenlijke verhaal van dit boek met een afzonderlijke behandeling van Frankrijk, Nederland en België. Dit nadat in het eerste hoofdstuk een korte theoretische inleiding werd gegeven (anarchisme is anti-autoritair, anti-staats, een socialisme). Al de gegevens komen uit de bestaande literatuur, enkel een gedeelte van het hoofdstuk over België berust op origineel onderzoek van de

het anarchisme tot ca. 1974 schreef, een nog altijd uniek prestatie. Er is speciale aandacht voort de binding tussen anarchisme en kunst in Frankrijk, op basis van het boek van E. Herbert (1961). De uiteenzetting over Nederland is minder uitgebreid maar heeft dezelfde verdienste : tot voor dit boek bestond een dergelijk iets in het Nederlands niet.

Wat het boek werkelijk de moeite waard maakt - zodat niet enkel **Luk Vanherentals** het moet kopen - is de eerste echte uiteenzetting over het anarchisme in België (1890-1914). Tot voor kort bestond er op dit gebied niets, behalve het boekje van **Wouters** (1981) over Mechelen, dat Moulaert overigens ook verwerkt heeft. Het verhaal is niet compleet - enkel Antwerpen, Mechelen, Luik en Brussel komen aan de beurt - maar deze leegte wordt ongetwijfeld ter zijner tijd opgevuld bij het verschijnen van Moulaerts doktoraat. Het opvallendste is ook hier de scheiding tussen Wallonië dat lang anarchistisch bleef, en Vlaanderen dat in 1877 door oprichting van de Vlaamse Socialistische Partij de politieke actie aanvaarde. Het Algemeen Meervoudig Stemrecht (1893) zal in Wallonië de

partij. Wereldoorlog I bracht ook in Wallonië, net als bijna overal, de genadeloos voor het anarchisme als massabeweging. In Vlaanderen had het anarchisme nooit veel invloed gehad, maar de oppositie binnen de B.W.P. tegen het Algemeen Meervoudig Stemrecht kreeg al vlug een anarchistisch tintje, dat vooral te Mechelen zeer taai was. Door gebrek aan organisatie konden ook de Mechelse anarchisten geen werkelijk alternatief voor de Werkliedenpartij vormen. In Vlaanderen had het anarchisme wel invloed op de artistieke en culturele avant-garde middens. Belangrijk hierbij was de jonge **August Vermeylen** (Kritiek der Vlaamse Beweging) die aan het doopvont van het anarchiserende tijdschrift **Van Nu en Straks** (1893-1901) stond. Hieraan werkten naast Vlaamse auteurs zoals **Stijn Streuvels**, **Herman Teirlinck** en **Karel van de Woestijne** ook anarchisten zoals **Domela Nieuwenhuis**, **Chr. Cornelissen** en **Mesnil** mee. Hieruit ontstond trouwens het puur anarchistische jongerenblad **Ontwaking**.

In Brussel bestond er een franstijl intellectueel anarchisme, tot uitdrukking komend in het belangrijke tijdschrift **La Société Nouvelle** waar progressisten, sociaal-demokraten (**Vanderelde** bijvoorbeeld) maar ook anarchisten (**Kropotkin**, **Réclus**, **Grave**, **Mesnil** e.a.) broederlijk naast elkaar schreven - misschien wel de belangrijkste Belgische bijdrage aan het internationaal anarchisme. Over dit belangrijke tijdschrift zijn momenteel twee licentiaatthesissen in de maak. In Brussel en Vlaanderen zien we dus vooral het intellectuele en eklektische anarchisme dat de massa veracht en de aristocratische vrijheid van het individu benadrukt. Dit soort a-sociaal, elitair anarchisme zou met het verdwijnen van de massabeweging (1914) overheersend worden tussen de twee wereldoorlogen.

Nog een kort woordje over de uitgave van het boek. Er is namelijk een storende tweeslachtigheid te bemerken. Het boek wil op twee publikken mikken : het reeds onderlegde en het onwetende maar geïnteresseerde. In die zin vind ik het voetennotenapparaat wel te overladen. De onderlegde lezer kent best de belangrijke werken van **Woodcock**, **Joll**, **Maitron** enzovoorts, zodat het niet nodig is daarheen steeds exhaustief te verwijzen. Verder voel ik mij als lezer beledigd als in de voetennoten wordt uitgelegd wat "Commune van Parijs", "Art Nouveau", "Impressionisme" is en wie "Tolstoj", "de Papee" en "Proudhon" zijn. Dat leert iedereen op de middelbare school, en tenanders bestaan er encyclopedieën voor iets. Papierverspilling ! Deze kritische opmerking doet echter in 't geheel niets af aan de grote waarde van dit boek, die hopelijk in de loop van dit artikel voldoende duidelijk is geworden.

JAN MOULAERT. De vervloekte Staat. Anarchisme in Frankrijk, Nederland en België 1890-1914. Berchem, EPO, 1981. 208blz.

Josef Schildermans

Anarchisme definitief door de intellectuelen ingelijfd

vlug, o.a. door het sociaal-democratisch worden van de Belgen (1877). Van dan af gebeurt er een theoretische uitdijping die leidt tot het anarcho-kommunisme en de propaganda van de daad. De Internationale is

auteur. Toch een mooie prestatie. Het is in ons taalgebied bij mijn weten het enige historische verhaal over het anarchisme van die periode. Frankrijk behandelt hij op basis van het boek van J. Maitron, die voor zijn land een gedetailleerde studie over

zware klap voor de beweging worden, en de definitieve opgang van de B.W.P.

In Wallonië trok de anarchistische beweging zich terug in enkele centra, Verviers, Centre, Brussel maar vooral Luik. Te Luik bewandelde men voor 1900 de terroristische weg der bomanslagen, waardoor de anarchisten nog meer vervreemden van de massa : "De B.W.P. kon er de vruchten van plukken." (p.105) Na 1900 kwam er een herorientering naar het syndikalisme toe - iets wat duidelijk de goedkeuring van de auteur wegdraagt - met als hoogtepunt de anarcho-kommunistische federatie **Groupe Communiste Libertaire** (1905-1907). Dit was een belangrijke stap op weg naar een breder draagvlak. De G.C.L. werd echter als te autoritair ervaren en opgeheven. Naast deze syndikale organisatie waren er ook de belangrijke culturele kringen (**Cercles Libres d'Etudes Sociales**) waar echte anarchisten kwamen spreken (hiermee bedoelt de auteur waarschijnlijk arbeiders die het anarchisme toegedaan waren) in plaats van intellectuelen. Hiermee kan de periode 1900-1908, aldus Moulaert, tot een hoogtepunt van het anarchisme in België gerekend worden.

Na 1908 waren de geleerden te Luik verdeeld. Anarchisten van de zuivere lijn verzetten de anarcho-syndikalisten te veel toegevingen aan de duivel die "organisatie" heette. De infiltratie in de vakbewegingen mislukte overigens door het overwicht van de B.W.P. Vandaar ook de aanvallen op het reformisme van deze

ABVV-jongeren bezetten fabriek

Kraken voor werk

De jeugdwerkloosheid is een van de ernstigste hypotheke op de toekomst. Een werkloze op drie is jonger dan 25 jaar. De maatregel van de ontslagnemende regering om de wachttijd voor werkloosheidsuitkering te verdubbelen is een typisch voorbeeld van de manier waarop de overheid eerder de slachtoffers van de economische crisis aanpakt dan degenen die, toen het nog goed ging, er zoveel geld aan hebben verdiend. Oplapwerk zoals het plan Spietaels of het plan Dewulf veranderen niets ten gronde aan de mistoestand. Een radicaal andere politiek dringt zich op, waarbij de overheid een belangrijke rol te spelen heeft. Daarvoor werd in Leuven op de Oude Markt een actiedag gehouden op woensdag 28 oktober en werd in Vilvoorde van vrijdag tot zaterdag een leegstaande fabriek symbolisch bezet.

Aan de vlaggestokken bij de poort, terwijl twee vlaggen van de ABVV-jongeren worden gestreken, zet Vuile Mong de Internationale in, samen met een vijftigtal overgebleven bezetters. Karel Heirboot, arbeider-dichter, een paar van zijn collega's bij Boel, militanten van SJW en Rode Jeugd, Leuvense en Brusselse VVS-SVB-studenten en syndikale jongeren uit Brugge, Antwerpen, St-Niklaas en Halle-Vilvoorde besluiten hiermee een 24-uren-bezetting van de leegstaande gebouwen van UEP.

De Usines Peters-Lacroix waren een behangpapierfabriek met grote faam en filialen in het buitenland. Tot 1960 werkten er 1200 man. Hun enige concurrent waren de Papeteries de Genval. Maar het familiebedrijf van vroeger kwam na de dood van de oude patroon in slecht beheer. Meer en meer werd door de familie op de opgebouwde goede naam en afzetmarkt geteerd. Er kwamen te weinig nieuwe investeringen, men zocht niet naar nieuwe producten en markten en de concurrentie van het buitenland liet zich voelen. In 1974 begon dan de economische crisis en van 24 miljoen winst ging men naar een verlies van 65 miljoen in 1975. Dit wanbeheer moest de staat dan overnemen. De NIM stortte er 400 miljoen in en herstructureerde. Maar het was te laat: in 1979 ging de zaak failliet en tweehonderd werknemers stonden van de ene dag op de andere op straat.

Deze fabriek hadden de ABVV-jongeren uitgekozen

voor hun nationale actie. Vrijdagnamiddag werd de ketting rond de poort doorgezaagd. Onder applaus werd de poort ongedraaid en de honderd jongeren trokken met slaappakken en dekens de fabriek binnen. Spanndoeken worden vastgespijkerd en een generator werd op het dak geïnstalleerd. Kameraden zagen elkaar weer en er werden een paar strijdlieden ten beste gegeven voor de camera's van de BRT en de persdienst van het ABVV. Danny Valckenaers, coördinator van de actie, een voet in het gips en leunend op krukken, riep door de megafoon de werk-

verdeling voor het eten, het afwassen en de wacht. Na het eten in de grote witte zaal, in het licht van spots en kaarsen, werd met spanning gekeken naar het TV-journaal. De actie kreeg drie minuten royaal toebedeeld en er was dan ook enthousiast applaus. Dan was er film: The Sleeper, met Woody Allen, het thema van Brave New World in een dulle komedie verwerkt. De vertoning werd dikwijls onderbroken door een defekt van de generator die het boven op het dak in de regen liet afweten, en door een verwittiging van de wacht bij de poort dat er flikken op komst waren. Een lichte beroering doet iedereen in de zaal opstaan en men wacht af. Een groep gaat aan de poort staan in het licht van de koplampen van de politieauto. In geval van ontruiming was er afgesproken geen geweld te gebruiken, het ging om een symbolische bezetting, men zou gewelddoos verzet plegen door zich buiten te laten dragen. Maar de politie nam vrede met de verzekering dat er geen schade zou aangericht worden, de fabriek staat nl. te koop of te huur.

Aan de poort komen mensen hun solidariteit betuigen. ABVV-delegees die studeren aan de kaderschool van de vakbond in Vilvoorde, arbeiders van Scapi, een naburig bedrijf. Om het uur wordt de wacht afgelost. De kap over de kop, de handen in de zakken, in het regenweer een sigarettje opsteken, een babbeltje slaan, de tijd doden.

's Anderendaags op, ongewassen en ongeschoren aan de geïmproviseerde ontbijttafel. De kranten worden nageslagen. De Morgen, de Gazet van Antwerpen en het Laatste Nieuws schrijven een klein artikel over de actie. Dan wordt de zaal gedeeld en de tafels worden geschikt voor een persconferentie. Er wordt eerst een algemene vergadering gehouden want de pers komt niet af. De actie is een voorbereidende stap naar de mars tegen de jeugdwerkloosheid van zaterdag 24 april 1982. Alle jeugdorganisaties zullen worden aangezocht om mee te doen op basis van een aantal eisen

voor de betoging. Speciaal zal er een oproep gelanceerd worden aan de christelijke jeugdbewegingen en de syndicale jongeren van het ACW. Overal in Vlaanderen en Wallonië worden er comitees opgericht die moeten propaganda voeren, bewustmakingscampagnes, prik-acties e.d. Het zal hard werken worden om scholieren en apolitieke jongeren mee te krijgen.

Dan is er 's middags spaghetti en wordt er geten tot de mannen van Boel afkomen. Een delegatie van drie komt uitleggen hoe het er aan toe gaat bij Boel in Temse na een half jaar staken. De eerste reactie was zoals De Standaard voorzag, één van ontgoocheling in de vakbond. De drie spraken grinnikend van anarcho-syndicalisme en lieten duidelijk blijken dat ze dergelijke schrijvelarij in bovenvernoemd dagblad niet au sérieux nemen. Het was gewoon de reactie van: ze hebben ons in de steek gelaten. Vooral John Van den Eynden, provinciaal sekretaris, beschuldigen ze van achter hun rug het op een akkoordje gegooid te hebben. Ze waren er zich van bewust dat Saverijs een geducht tegenstander is, als hij meestergasten en bedienden op een gegeven ogenblik tegen de stakers kon inzetten, desnoods met koevoeten en ijzers gewepend. Dat gaf dan weer de doorslag bij de arbeiders om toch bij de vakbond te blijven: men mag zich niet van tegenstander vergissen. De op handen zijnde fusie met het virtueel failliete Cockerill Yards van Hoboken heeft dan de zaak een andere wending gegeven. Zullen er opnieuw ontslagen vallen? Men wacht bij Boel voorzichtig af. De discussie kwam op het politieke niveau en daarover lieten de Boelarbeiders zich heel schamper uit. De kleine helft van de kiezers zijn arbeiders maar niet de helft van de parlementsliden komt op voor de belangen van de arbeidersklasse op. SP-ministers nemen be-

zingen tegen hun eigen ban in. Maar toch is een ABVV-delegee bij 's, Rudy Van Vlierberghe, dezelfde lijst staan voor de verkiezingen als minister Dewulf die het bereikte compromis uitwerkte voor het arbeidsconflict, en John Van den Eynden. Votez utile, zou Mitterand zeggen.

Toen Vuile Mong en zijn Vieze gasten om vier uur ook solidariteit kwam betuigen, werd onder begeleiding van een akkoord wat strijdcultuur bovengedaald. Hand in hand, kameraden, werd ook dikwijls gezongen tijdens de Boelstaking. Een van de drie zong enkele liedjes die de professionele proletenzangers niet kenden. Er wordt bij Boel blijkbaar veel gezongen. Goed voor het klassebewustzijn.

Daarna werd de bezetting besloten buiten met de Internationale en er werd opgeruimd. In Vilvoorde werd er een stadsspel door en de bezetters liepen alle jeugdhuizen af. 's Avonds was er in de stedelijke feestzaal fuif.

GEHEIME SEKTE: BE WAAR!

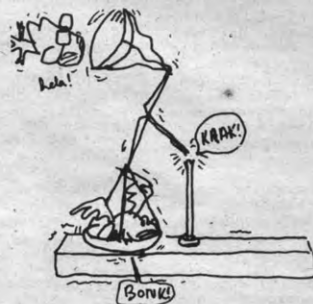
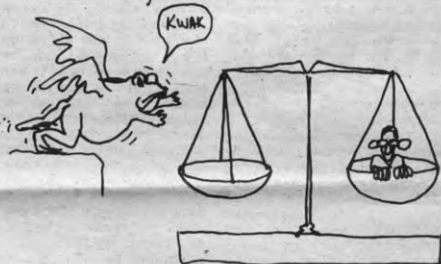
1. ZIJ ZIJN TEGEN ABORTUS, MAAR VOOR LEO TINDEGMANS, (DIE OOK TEGEN ABORTUS IS, EN OOK VOOR LEO TINDEGMANS...)

HUN SYMBOOL IS EEN MYTHO-DOCTRINARISCH ACHTIG GEVELEGELD REET, MET EEN LINKER - EN EEN RECHTERVLEUGEL, DIE ECHTER, DIT GEBREK AAN COÖRDINATIE IN HET CENTRUM, LEER SLECHT SAMENWERKEN. DIT DIER IS OVS GEEN HOEVLIEGER.

IN DE SCHAAL OEUWROPEN IS HET GEWICHT ZEER GROOT. VANWEGE DE LOGHEID GE-BEURT DIT ECHTER NOOIT WANNER OF HOE HET MOET

(HET HEEFT OOK EEN GROTE MUIL.)

TENSLOTTE IS ER - WEGENS DE STRIKE VERTIKALE ORDENING EN DE DAAR-UIT VOORTVLOEIENDE NEIGING TOT INTEER- EEN ZEKERE DEGENERATIE AAN DE TOP OPSTAAN, ZOALS SLIJKT UIT HUN SEKTE-LIED ...

... AND LED THE GREAT BEGOT MARTENS THE REFORMIST, AND MARTENS THE REFORMIST BEGOT IJSELS, THE SMALLER NAMED AFTER HIS FATHER, IJSELS THE SMALL, WHO BEGOT ...

UIT: DE PSALM DER STATUTEN.

Literatuurwijzer i.v.m. ontwapening (2)

MARK HEIRMAN

Pax Christi-redactiesecretaris Mark Heirman is met zijn vorig jaar verschenen boek **Kernwapens. Wie? Wat? Waarom?** niet aan zijn proefstuk toe. In 1978 publiceerde hij aan de vooravond van de speciale UNO-zitting over ontwapening immers reeds het ophefmakende werk **Wapens groeien niet aan bomen**, terwijl binnenkort een nieuwe pocket van zijn hand - nl. **Kernwapens voor het Europese strijdtoneel** - zal verschijnen.

De auteur wenst met zijn essay in de eerste plaats informatie te verschaffen over de 35-jarige geschiedenis van het kernwapen, en dat op een manier die een zo ruim mogelijk publiek moet kunnen bereiken. Daarom zitten in de studie weinig cijfers, en bevatten zij ook geen tabellen of grafieken; verwijzingen naar gespecialiseerde instituten zoals SIPRI en IISS, en een beknopt aantal voetnoten achteraan in het boek, wijzen de geïnteresseerde lezer verder de weg.

Het uitgangspunt van Heirman's verhaal is het ontstaan van het atoomwapen tijdens de tweede wereldoorlog, en het gebruik en de uitwerking ervan in Hirojima en Nagasaki. De auteur geeft een schets van de stormachtige vlucht die de nucleaire bewapeningswedloop sindsdien heeft genomen, en staat uitgebreid stil bij het bestaande wapenarsenaal. Hij verklaart de veelheid van wapensystemen die tot de nucleaire sektor behoren, en verder verschaft hij ook enige duiding bij een aantal sleutelbegrippen uit het strategisch atoomjargon.

Daarnaast beschrijft hij de talloze initiatieven tot ontwapening en wapenbeheersing, en zet hij vervolgens een aantal redenen voor het mislukken van het streven naar ontwapening op een rijtje. Tenslotte gaat Heirman in het laatste hoofdstuk van zijn werk dieper in op de ethische en religieuze gronden waarop hij de kernwapens afwijst. De auteur is er in ieder geval van overtuigd dat moraal en godsdienst een belangrijke rol kunnen spelen, ten einde de mensheid te doen inzien dat de kernwapens meer problemen hebben opgeroepen dan opgelost.

M. HEIRMAN
Kernwapens. Wie? Wat? Waarom?

D.A.P. Reinaert, Zele, 1980
229 blz., 298 fr.

Ontwapening? En als de Russen dan eens binnenvallen?

CHIEL VON MEYENFELDT

De Nederlandse generaal-majoor Von Meyenfeldt publiceerde onlangs het boekje **Kernontwapening. Utopie of realiteit?** Von Meyenfeldt staat in Nederland aan de kant van de 'duiven': hij is actief lid van de Commissie voor Oorlogs- en Vredesproblematiek bij de Synode van de Hervormde Kerk, en van het Interkerkelijk Vredesberaad, en stapte vorig jaar uit het Christen Democratisch Appèl omwille van het partijstandpunt inzake kernbewapening. Hij is - samen met o.a. Ninq Pasti en Antoine Sanguinetti - één van de militaire experts die zich uitgesproken heeft tegen de plaatsing van nieuwe kernraketten in Europa, en is eveneens mede-auteur van het recent in Duitsland verschenen boek **Generale für den Frieden**.

In zijn essay behandelt de auteur vier grote thema's: zijn visie op de kernwapenwedloop in onze wereld, een overzicht van de angstwekkende vormen die de bewapeningswedloop heeft aangenomen, een analyse van de mogelijke wegen om de wedloop te doorbreken, en een aanreiking van enkele gedachten over de weg naar een veiliger toekomst. Hij waarschuwt met nadruk voor de kans op een totale vernietiging, zolang wij niet in staat zijn voldoende de greep te krijgen op de krachten achter de bewapeningspanning.

Volgens hem zijn veranderingen in denken en handelen dan ook dringend geboden, want binnen de huidige veiligheidssystemen van Oost en West zijn processen aan de gang die onder bepaalde politieke omstandigheden een kernwapenconflict denkbaar en mogelijk maken. Hij gelooft echter niet in kernontwapening, zolang het Westen volhardt in zijn traditionele politiek van de harde aanpak: het stellen van macht tegenover militaire macht. Deze traditionele politiek laat immers vrij spel aan de krachten achter de bewapeningspanning, en maakt kernontwapening utopisch. In zijn visie kan kernontwapening binnen een nieuwe ordening van de wereldgemeenschap echter wel een realiteit worden, doch dan mag het niet méér zijn dan een speerpunt voor de afschaffing van krijgsmachten als instrumenten van nationale politiek. Daarbij zou Europa eerste stappen op deze weg te zetten, doch hij voegt er meteen aan toe dat het niet eenvoudig zal zijn Europa hiertoe over te halen.

Von Meyenfeldt sluit zijn werk af met enige beschouwingen over de taak van de kerk: binnen de kerken is er volgens hem inderdaad voldoende deskundigheid aanwezig om de situatie waarin wij ons bevinden te analyseren en om nieuwe wegen te wijzen. Hij wijst er wel op dat veel kerkelijke uitspraken op het gebied van de veiligheid voorbijgaan aan de werkelijke problemen waarvoor wij heden staan, doch volgens hem kan de kerk wel meewerken aan veranderingen op het gebied van de veiligheid wanneer zij zich opstelt aan de zijde van de armen en onderdrukten uit de menselijke samenleving.

M.H. VON MEYENFELDT
Kernontwapening. Utopie of realiteit?
Zomer & Keuning, Ede, 1981

nieuwe kernraketten in Europa: volgens hem hebben de Europeanen goede argumenten om zich te verzetten tegen de onredelijke en zeer gevaarlijke inzet van nieuwe kernwapens.

De stelling die als een rode draad doorheen Barnaby's werk loopt is ongetwijfeld pessimistisch: we stevenen onvermijdelijk af op een kernoorlog, en dat is vooral te wijten aan de uit de hand gelopen wapenrace tussen de beide grootmachten. Daarbij is het volgens de auteur vooral verbazingwekkend dat nog slechts weinigen zich realiseren welke de katastrofale vernietigingskracht van het kernwapen is; niemand schijnt zich inderdaad dagelijks bezorgd te maken over het steeds aan-

BERNARD BENSON

Tot slot nog enige aandacht voor Benson's **Vredesboek**, waaruit we reeds citeerden in onze inleiding. Het is wellicht overbodig de auteur van dit boek nog voor te stellen, want deze fysicus, informatica-deskundige, uitvinder, gewezen zakenman en filosoof kwam nog onlangs in Antwerpen zijn boodschap uitdragen, en bij die gelegenheid schonken een aantal Vlaamse bladen uitgebreid aandacht aan zijn vredesproject. Reden daarvoor was het verschijnen van **Het Vredesboek** in Nederlandse vertaling, terwijl trouwens talloze andere vertalingen van dit oorspronkelijk vorig jaar verschenen werk in voorbereiding zijn.

Het verhaal begint op een dag, ergens in de toekomst, die tot Vredesdag is uitgeroepen. Doch vermits het al zolang geleden was dat iets dergelijks nog plaatsgevonden had, wisten nog slechts weinigen hoe het eigenlijk zover gekomen was. Op die dag zien twee kinderen plots een oude man zitten; ze vragen hem het hele verhaal van die Vredesdag te vertellen; wat de man ook prompt doet.

Hij heeft het dan over een jongetje, dat op zekere dag een televisiestudio binnentrapte, en daar namens alle kinderen van de wereld uitroepde dat hij niet wil sterven maar wil leven. Zijn toespraak wordt door miljoenen mensen bekeken en beluisterd, en uiteindelijk delen de presidenten van de drie machtigste landen ter wereld mede dat ze hem willen ontvangen. Het jongetje krijgt van hen de belofte los dat ze hun uiterste best zullen doen om vrede te sluiten, doch uiteindelijk blijkt het plan niet realiseerbaar. Daarop gaat het jongetje in hongerstaking, en wordt daarin gevolgd door ontelbare anderen. Tevens stelt hij een oplossing voor om uit de impasse te geraken: iedere president gaat met zijn familie naar het land dat hem het meest vreest, en nodigt op zijn beurt de president van dat land en zijn familie uit. Zo zullen de presidenten de gijzelaars van de vrede zijn, want zij zullen geen bevel geven om het land te bombarderen waar zij zich op dat moment bevinden.

Toen begon het ondenkbare: alle regeerders gingen over tot de gezamenlijke verwerping van alle wapens. En zo kwam het dan ook dat daarna de wereld elk jaar de dag vierde waarop het jongetje zijn eenvoudige oplossing had gevonden. Dit verhaal wordt verteld onder de vorm van een sprookje, maar het onderwerp van **Het Vredesboek** is dat duidelijk niet: de wereld is inderdaad de gevangene van de steeds toenemende wapenwaaier. Doch Benson is ervan overtuigd dat vrede mogelijk is, op voorwaarde dat vier miljard mensen dat willen...

B. BENSON
Het Vredesboek
Kritak, Leuven, 1981
233 blz., 350 fr.

F. BARNABY
Vredesverwachtingen
Meulenhoff Informatief
A'dam 1980, 96 blz., 275 fr.
80 blz., 195 fr.

Luc De Munck

Fizik: no big business Red Zebra: Still no big business

Van vrijdag 13 tot donderdag 19 november

Alle dagen
vert 14.00 en 20.00
film 14.15 en 20.15
Een vlucht regenwulpen

Alle dagen
vert 16.00 en 22.00
film 16.15 en 22.15
Shocking Asia

Alle dagen
vert 18.00
film 18.15
Drei Dirndl in Paris

Alle dagen
vert 24.00
1°: De lieveling van de maand
2°: Sex Boat

Ja, de vleugels van de Belgische rock lijken wat gekortwiek. Een 'single in eigen beheer' beheer is wel mode geworden, maar het kopen van zo'n werkstuk alleszins niet. De platenfirma's hebben de creatieve wildgroei gekanaliseerd en de groepen 'met een duidelijke kans op meerwaarde-opbrengst' met contracten stil gemaakt. Echter, uitzonderingen bevestiging de regel. En twee van het zitten op 24 november in de Lido voor een konsert: Fizik en Red Zebra, beiden uit Brugge.

standigheden (de ICP-studio's, productie door Jean-Marie Aerts) zijn de vijf nummers het voorlopig eindpunt van Red Zebra's zoeken naar perfectie van klank en inhoud.

3000 en van onze mini-lp zijn er al 2500 stuks op drie weken de deur uit. We kunnen herbeginnen dus.

VETO: En de optredens? RED ZEBRA: We moeten veel weigeren. We hebben bewust gekozen voor slechts 4 optredens per maand, om tijd genoeg te hebben om te repeteren en om ons repertoire aan te vullen en te veranderen. VETO: Zoals iedereen en alles in de rock moet Red Zebra nu ook hoger, groter en verder. Plannen?

RED ZEBRA: Zeker geen lp; dat is te duur om in eigen beheer uit te geven en een lp kan moeilijk helemaal op een hoog peil gevuld worden. Wij willen eens verder gaan dan onze vaste groep kopers, omdat we moeten oppassen voor inteelt. Eigenlijk had "Living in a living room", mits een betere productie, een hit kunnen geweest zijn. Gelukkig is het niet zo geweest, want toen waren we nog een slechte live-groep met weinig nummers. Maar een goed lopen-de én goede single willen we echt wel, ook om eindelijk eens te kunnen werken zonder konstante financiële moeilijkheden. Als ik je vertel dat we 200 000 hebben moeten lenen om "Bastogne" te kunnen uitbrengen, dan moet ik daar toch geen tekeningetje meer bijmaken.

Wij telefoneerden met Dirk 'Beenhouwer' De Pauw, de vijfde Red Zebra, die altijd bezig is met management en public relations en met van Red Zebra nog meer Red Zebra te maken. Een samenvatting van ons gesprek...

"wij moeten oppassen voor inteelt"

VETO: ICP, Jean-Marie Aerts, het begint allemaal groots... en duur te worden?
RED ZEBRA: We wilden gewoon de best mogelijke opnames maken. En duur, dat zou ik niet zeggen. ICP en Jean-Marie Aerts zijn het goedkoopst op hun niveau.

VETO: Geen schrik gehad door de kritiek afgedaan te worden als het zoveelste kind van de TC-Matic familie?
RED ZEBRA: Wij zijn de Strings niet. Dat is een rock-en-fun-groep, die om louter opportunistische redenen de TC-Matic-sound overneemt. Jean-Marie Aerts heeft ons gezegd dat alleen groepen zonder persoonlijkheid de vaste klank van de producer krijgen. Wij moesten dus niets vrezen. Daarbij, voor de volgende single, die binnenkort opgenomen wordt, zullen we weer met een andere producer werken. Ditmaal wordt het allemaal zeer ritmisch maar met een eigen karakter.

VETO: Jullie zijn eigenlijk nog de enigste groep, die met sukses in eigen beheer werkt?
RED ZEBRA: Inderdaad, alles draait prima. Van de eerste single werd er 4000 verkocht, van de tweede

fizik

A new rock band, zo noemen de drie leden van Fizik zich. Ze bouwen hun sound op met synthesizer, bass, guitar, drums en voices. Het resultaat was al eens te horen: de track "History" op de cult-lp "No big business" mengde een synth-riff met de warme stem van de basgitarist. Naast deze opname hebben ze met vzm Kleo (de producent van de "No big business-lp) een single uitgebracht, met "Next to me" en "All about religion" erop, twee popgekleurde nummers. De samenwerking met Kleo komt eigenlijke neer op een veredelde vorm van het eigen beheer. Hier neemt de vzw alle verantwoordelijkheid (financieel, publicitair,...) op zich, in totale samenspraak met de groep. En intussen kan Fizik, zonder de natte adem van de platenmaatschappij in de nek, de festi-valletjes en de optredens met hun new rock invullen. Leuven kan er binnenkort voor het eerst mee kennis-maken.

red zebra

Red Zebra staat al een paar trappen hoger. Ze begonnen ooit eens als "The bungalows", speelden leuke punk en waren in Brugge goed gekend, maar verder niet. Rock Rallye 1979 veranderde niet alleen hun naam en hun muzikale sterkte, maar verlegde vooral hun grenzen. Hun eerste produkt bewees genoeg het catchy "Living in a living room" (ja, in eigen beheer,...) werd een kleine hit, zowel bij de kritici als bij platenkopers Vlaanderen. En de vele optredens (met als uitschietters voorprogramma van The Cure en The Undertones, konsert voor VPRO, opnames voor BRT,...) maakten van Red Zebra een stevige live-groep, geleverd met garantie.

Voor de tweede single, "TV-Activity", werd producer Paul Decoutere, ex-Tjens Couter, binnengehaald. Deze leverde met Red Zebra gaveren en zenuwritmische songs af, die de toekomstige richting van de groep al aankondigde: een benadrukte ritmelijn, een indringende gitaar op de achtergrond en een gedreven stem. Getuige daarvan de recente mini-lp "Bastogne". Opgenomen in kwasi-ideale om-

Vorige week verscheen bij de Leuvense platenboer "Antoinette a steammachine driving woman" van de Belgische jazzrock-groep Djasba. Enkele indrukken.

In de tijd van kernenergie, Pershing, Cruise en SS-20 is er ook nog eens een pre-tentieloze plaat verschenen met de reeds eerder vermelde archaische titel. Presentieloos eerst en vooral omdat het jazz-rock is (en zodoende ook nooit het grote publiek zal bereiken) maar ook omdat de verpakking (de hoed dus) zeer sober is.

Nu durf ik wel eens in slaap vallen bij het beluisteren van dergelijke muziek maar met een pijp in de mond en een glas wijn ("contient 73 cl" schijnt

dat spul te heten, en 73 was een goed wijnjaar, zofus...) naast me, bleef ik klaarwakker bij het luisteren naar Djasba.

De opener "Why did my mother cry" is een vlot, easy listening-nummer met gezellige synthesizerklanken. Kwalitatief is het nog geen Chick Corea, Jan Hammer of Herbie Hancock maar het belooft. "Safety Bossa" daarentegen is zwak. Het BRT-combo o.l.v. Francis Bay zal dit ook al wel eens gespeeld hebben ter opluistering van "Het staat in de sterren geschreven".

"Intellectual blues" is een geslaagde poging om de in de vergeethoek rakende blues opnieuw enig leven in te blazen. De vokalen zijn zeer goed (net echt)

"Meer" dan 1.500.000 enthousiaste bezoekers in 'Nederland'!

EEN VLUCHT REGENWULPEN

naar de roman van **MAARTEN 'T HART** met **JEROEN KRABBE** **WILLEKE VAN AMMELROOY** **RIJK DE GOOYER** **MARIJKE MERCKENS** **HENRIETTE TOL** **CLAIRE WAUTHION** **HUIB ROOYMANS**

een film van **ATE DE JONG** productie van **MATTHIJS VAN HEIJNINGEN**

ALFA FILMS

Hoe ik als verstokte vrijgezel, binnen de 7 dagen een vrouw in mijn bed moest krijgen om ze te versieren!

Djasba: Antoinette a steammachine driving woman

en de begeleiding is ook OK.

Kant twee begint met "what 's going on?". Ja, wat is er gaande; is het de wijn of de plaat zelf, ik weet het niet, maar alles komt me zo bekend voor. Gezellig, dat wel, maar niks vernieuwend.

En dan komt Antoinette zelf op de proppen. Met haar stoommachine, die eigenlijk meer op een storm op de noordpool lijkt, houdt ze me enkele minuten in de ban. Vloeiend gitaarspel van Luk Vanwinkel (het brein van Djasba) doet Annie's machine verstillen. Onmiskenbaar het beste van de plaat.

De intro van "Colourly tripping" (drums en gitaar) en het daarop volgende fluitachtige synthesizer-

spel vind ik persoonlijk een van de beste stukken van de plaat maar Jan Modaal houdt er op dat

gebied meestal een andere mening op na dan ik. "Guitar étude" tenslotte is zoals de naam het zegt een guitar étude, maar zoiets heb ik Willy Donnie al tien keer beter weten doen.

"Antoinette" zal nooit een hoogvlieger worden in de Belgische muziekwereld, maar als sfeervolle plaat heeft ze ontgensprekelijk haar verdiensten. Goed als achtergrondmuziek bij het roken van een pijp en het drinken van een glas wijn of bij het lezen van een soeproman.

Tom Van Cleemput

Resnais' atoombom : liefde.

Alain Resnais is een Frans topregisseur met eigenzinnige stijl- en denkvormen. De lezer kent waarschijnlijk wel zijn meest recente prestatie: "Mon Oncle d'Amérique", één van de toppers van het Cannes-festival en van het hele filmseizoen 1980. Deze man filmt echter al veel langer, maar dat is jammer genoeg minder algemeen bekend. Zijn debuut dateert van 1959; meteen een weergalozes voltreffer die de filmgeschiedenis kwam verrijken, waarop nog 8 films in 20 jaar volgden die wisselend oerdegelijk, interessant tot briljant zijn. Resnais werd zo een begrip in de internationale cinema sinds dat ophefmakende debuut: "Hiroshima, mon amour" (1959).

De Andere Film presenteert deze klassieker op maandag 16 november om 20.30 u. in Auditorium Vesalius.

Het verhaal van Duras

Resnais, geboren in 1922 in het Franse Vannes, deed voorbereidende ervaring op in het filmmilieu als akteur en monteur, alvorens tussen 1948 en 1958 de eerste pogingen als regisseur te wagen. Hij maakte semi-dokumentaire kortfilms, zoals "Vincent van Gogh" (1948), die met een Oscar bekroond werd.

Marguerite Duras

In 1959 dan besluit hij een eerste langspeler te maken en wel over het oorlogsverleden, over Hiroshima bijvoorbeeld. Hij laat zich ergens terloops ontvallen dat niemand anders dan Marguerite Duras in staat is hem een voldoende sterk scenario te leveren. Dat

komt de Franse roman- en nouvelleschrijfster (die intussen ook zelf al 12 films geregisseerd heeft sinds 1966 en 4 romans van haar verfilmd zag) ter ore en ze neemt de eerder ongewilde, toevallige uitnodiging aan.

De versmelting van literatuur en film, twee verwante en toch zo onderscheiden media, verliep zelden zo organisch. Renais als "nouvelle vague"-filmer en Duras als "nouveau roman"-schrijfster beogen een haast identiek effect op een matisch moment in zowel de Franse "nieuwe" film als literatuur. Ze streven de totale subjektiviteit na - met de typische uitdrukkingvormen van hun medium - in een onderzoek naar de situatie van de mens in de wereld.

Dat gebeurt in een simpele verhaallijn: Duras' tekst en Resnais' film vertellen de romance tussen een Franse toeriste in Hiroshima anno 1959 en een Japanse architect. Hun onmogelijke en gekwelde liefde roept bij beiden oorlogsherinneringen op. Voor hem is dat de bom en de gruwelijke gevolgen ervan, tot in 1959 voel- en zichtbaar. De film opent trouwens met een indrukwekkend-briljant, cinematografisch heel hoogstaand halfuur haast semi-dokumentaire impressies van de verminkte stad met haar verminkte scenario te leveren. Dat

Deze aangrijpende setting brengt de vrouw terug naar Nevers, Frankrijk, tijdens de oorlog: haar herinnering aan haar liefde voor een Duits soldaat. Ze identificeert gaandeweg meer en meer de Japanner met de Duitser en herleeft flarden van het verleden in vermenig met het nu in Japan. Vermenging ook van haar persoonlijke lijden tijdens de oorlog (en ook nu - de liefde is tweemaal onmogelijk) en het kosmisch verruimde leed van de oorlog in het algemeen, van Hiroshima. De confrontatie van deze twee intense psychologieën en de uitdieping van elk in het konflikt is meeslepend.

Spelen met de tijd

Deze thematiek en de vertelwijze - anekdotische benadering van het naamloze individu dat verloren loopt in de wereld en er geen vat op heeft, en dus eronder lijdt - vanuit strikt subjectief standpunt zijn typisch voor de "nouvelle vague".

Maar er is méér in "Hiroshima mon amour", dat van Resnais niet alleen een representant van deze stroming maakt, maar eerder een vernieuwend voortrekker. De subjectiviteit en verlorenheid van het anonieme, versnipperde ik wordt in verschillende karakters te grabbel gegooid; elk met hun eigen psychologie, hun eigen indrukken van het nu, herinneringen uit het verleden, verwachtingen van de toekomst. Resnais doorbreekt de traditionele benadering in mooi afgebakende sekvensen, handelingsgeheeltjes die een tijd- en ruimtelijke eenheid vormen (en dan eventueel wat chaotisch gemonteerd zijn). Hij vermenigt gewoon voortdurend en haast onmerkbaar verleden, heden en toekomst in de psychologie van de karakters ook in de beelden.

Resnais zegt dat de menselijke geest inderdaad zo functioneert en hij wil dat in zijn personages laten zien. Hij interesseert zich alleen voor de totale werkelijkheid, voor méér tonen dan alleen het visueel waarneembare. Dat je tijd en ruimte in de geest van de personages vermengt te zien krijgt, moge geïllustreerd zijn door volgend voorbeeld uit de film.

Resnais toont de vrouw in gesprek met de Japanner, deze identificerend met de Duitser uit haar oorlogsherinnering (overvloeiing van de twee gelaten visualizeert dit) en zo scènes in Nevers herbelevend; maar - en dat is het knappe als vondst - de flashback

"Hiroshima mon amour"
Emmanuella Riva en Eji Okada

is nooit compleet, heden en verleden blijven gezamenlijk aanwezig, doordat de soundtrack Japanse buitenbeeldse muziek laat horen, bij de beelden van toen in Nevers. We krijgen dus een complete verinnerlijking van de tijdsbeleving.

Het voorbeeld met de geluidsband van de film (de tweede helft van het medium film naast de beelden - vaak ten onrechte verwaarloosd) brengt ons bij een tweede vernieuwend kenmerk van Resnais' films. Zijn werken (ook de latere) zijn eigenlijk audio-visuele opera's: de klankband is niet langer begeleiding op de achtergrond of alleen tekstuele informatie; het is een autonoom en wezenlijk bestanddeel van de film als totaal-taal geworden.

Deze twee aspecten samen van Resnais' "nouvelle vague"-filmen heten open cinema, en dat was toen nieuw, in 1959.

Het mag al voldoende duidelijk zijn aan de gebruikte kleur van de taal. In een poging tot objectieve weergave van ontstaan, inhoud en vormgeving van de film is een kwalitatieve waardeering (op niet mis te verstane hoogte) niet te onderdrukken geweest. Het moment is gekomen om de kaarten maar duidelijk op tafel te leggen.

Alain Resnais

De film is te situeren op de niet alleen mis te verstane, maar zelfs eenzame hoogte waar alleen de grootste klassiekers van de filmgeschiedenis thuis horen. De omvattheid én diepte-uitwerking van een rijkdom aan thema's die de film inhoudelijk voeden, de briljante en grenzenverleggende vormgeving, de oorstrelende en oogverblindende verpakking op beeld- en klankband...

Herlees gewoon deze bescheiden analyse en je ziet dat het er allemaal is en ik - wie ben ik natuurlijk, die vraag blijft - beweer dat het er in verbluffende hoeveelheden en kwaliteitshoogten is. Och, laten we zwijgen en het woord aan anderen laten: Ga hem gewoon zien, ja, jij die dit alles niet au serieux neemt, en oordeel zelf. Al de rest is onzin.

Maandag ben ik er, en dan laat ik het woord én het beeld aan de meester. Alain Resnais was de naam. De bom zal barsten en ons verblinden.

Filmografie

- 1948 : Van Gogh
- 1950 : Gauguin
Guernica
... en nog wel meer documentaire kortfilms, tot
- 1959 : HIROSHIMA MON AMOUR
- 1961 : L'année dernière à Marienbad
- 1963 : Muriel ou le temps d'un retour
- 1966 : La guerre est finie
- 1967 : Loin du Vietnam
- 1969 : Je t'aime, je t'aime
- 1974 : Stavisky
- 1977 : Providence
- 1980 : Mon oncle d'Amérique

Fiche

- Regie : Alain Resnais
- Scenario : Marguerite Duras
- Akteurs : Emmanuela Riva, Eji Okada, Bernard Fresson
- Productie : Frankrijk/Japan, 1959, Zwart-wit, 90'

J.H. Verbanck

Bronnen :
Prospectie "De Andere Film"
-Film en Televisie, Maandblad nrs. 280 en 292
-MediaFilm nr. 123, volledig over Resnais

"Moeder, waarom is kopiëren zo duur?"

"Omdat je niet kopiëert op Sociale Raad!"

Kopiëren op Sociale Raad:

Goed en Goedkoop

1,5 fr

P.S.: je kopiëerwerk gesorteerd voor dezelfde prijs, ook verkleiningen. Van service gesproken!

JIJ KOPIEERT TOCH OOK OP SOCIALE RAAD

Kwaliteit!

Openingsuren: ma t/m vrijdag: van

9.00 tot 12.30

14.00 tot 18.00

Sociale Raad

's Meiersstraat 5

(tussen Hogeschoolplein en Muntstraat)

3000 Leuven

Botho Strauss: 'Gross und Klein'

Een verkorte **Gross und klein** van Botho Strauss stond in februari van dit jaar al op de affiche van het Nederlandse 'Publieksteater'. Het **Handke-Weiss Gezelschap** pakte 4, 5 en 6 november in 't Stuc met een integrale versie uit. Drie avonden na elkaar een vertolking die het beste Duitse stuk van 1978 grote eer aandoet.

Donker. Spots aan en je belandt in de grijze, prozaische alledaagsheid van een georganiseerde vakantiereis. Deze openingscène (de andere scènes spelen zich in het Duitse Rijnland af) typeert de verdere sfeer van het stuk: eenzaamheid, wanhoop, identiteitstwijfel en gebrek aan communicatie. Een psychologische complexiteit die niet alleen haar gestalte krijgt in de figuur van de vrouw Lotte, maar ook tot uiting komt in de verdere realistische boulevardscènes waarvan de toeschouwer de observator is.

Met Botho Strauss komen we echter niet bij het psychologische theater terecht. De dramatische handeling primeert en de dramatische taal heeft haar eigen ontluistering ingeluid, zodanig zelfs dat de taal in 'Gross und klein' haar leegheid onthult i.p.v. verhult. In deze 'tragédie de la langue' blijft er toch plaats voor humor, maar een humor van de bittere herkenning van bepaalde (on-)maatschappelijke situaties en van de

personen in deze situaties.

Neem bijvoorbeeld het tien-kamers-tafereel en de kleingeestige gemeentefunktionaris in Diktaat: het acteurs-team slaagt er bovendien in hier een 'déjà-vu'-effect te vermijden. De naturalistische implicaties van een dergelijke toneeltechnische aanpak worden generaliseerd door het symbolische van Marokko (openingsscène) en nog meer van een verrassend verkeerd verbonden, waarin geen sprake meer is van een Lotte-personage maar wel van een Lotte-bewustzijn, van tijd en ruimte ontheven (het bleker wordende gezicht, de verder uitlopende mascara onder de ogen en het steeds kleurlozer lijkende mantelpak wijken hiervan de symptomen te zijn).

De lengte van het stuk (5 uur) leek op het eerste gezicht nog roet in het gala-diner van 'chef de cuisine' B. Strauss te gooien, maar dan hadden we voorsnog buiten het toneelgezelschap gerekend. De verwachtingen aan een gladgepolijste vertolking-volgens-de-regels heeft het Handke-Weiss Gezelschap (bestaande uit studenten van de universiteit van Amsterdam, de naam 'amateurs' onwaardig) gelukkig niet beantwoord... of om met Lotte te spreken: "Het topje van de ijsberg? Hoho!".

Alvast twee uitschieters zitten 'lonely at the top' en voor hen kunnen er geen superlatieven gespaard blijven: **Wiske Sterringa** (Lotte) slaat ons al dadelijk in de openingsscène met verstomming door de manier waarop ze tegengestelde, zowel humoristisch als bitter, dimensies van het hoofdpersonage doorvoelt. En **Johnny Kuiper**, die bovendien de regie voerde, is een geduchte bühne-konkurrent o.a. in de rol van de rabiate bediende

in 'Diktaat'. Bij de actrices en acteurs is alles niet bepaald rozegeur en maneschijn: **Saskia Poiesz** (de vrouw in 'Nacht-wake' en de vrouw in hooggesloten japon in 'Tien Kamers') en **Piet de Klerk** (in de rol van Lottes man, Paul) vallen herhaaldelijk in een verstarde gezichts-expressie. Desondanks slaagde een zittend publiek erin de teatergroep tot drie maal toe terug te halen met hun applaus.

In Nederland zouden toeschouwers voor deze hoogstaande maar een staande ovatie geven... en die akteren niet.

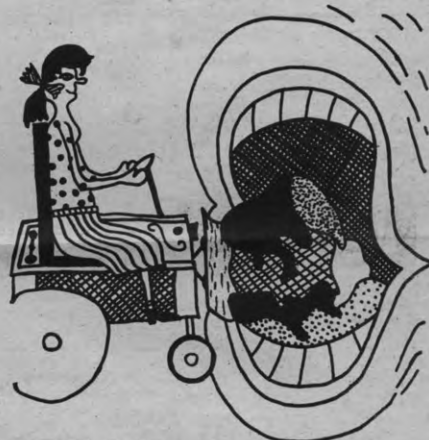
EET TRAAG

SPAAR UW MAAG

TRAAG ETEN EN GOED KAUWEN, WAAROM ?

- Uw voedsel vlug inslikken en weinig of niet kauwen, kan uw maag last bezorgen en dat voedsel wordt niet gemakkelijk verteerd. U zijt dan ook geneigd veel meer te eten dan U nodig hebt. Dik worden is hierdoor dan ook niet uitgesloten. Daarentegen, door goed te kauwen, hebt U vlugger een verzadigingsgevoel en eet U dus minder.
- Voedsel dat goed gekauwd wordt, begint in de mond reeds aan een eerste verteringsproces. De voedingsstoffen worden nu in de dunne darm beter door het lichaaam opgenomen.
- Goed kauwen is even belangrijk als minder snoepen. Deze maatregelen beschermen beter tanden en tandvlees. Vooral het kauwen van rauwkost en hard fruit hebben een gunstig effect.

EN DAN.. IS ER KOFFIE ... IN DE COFFEE-SHOP VAN ALMA 2

DE MENU'S DIE U HIER ONDER VINDT, ZIJN EEN SELECTIE UIT DE VEELHEID VAN MENU'S AANGEBODEN IN DE VERSCHILLENDE ALMA-RESTAURANTS. BIJ DEZE SELECTIE WERD REKENING GEHOUDEN MET EEN PRIJS-KWALITEIT VERHOUDING. M.A.W. DIT ZIJN MENU'S MET EEN ZEER GOEDE VOEDINGS- WAARDE EN RELATIEF LAGE PRIJS. UITGAVE: A.L.M.A. VZW VOORLICHTINGSDIENST, VOOR INLICHTINGEN EN SUGGESTIES: E.VAN EVENSTR. 2c 2e VERD. BUREEL LEO VAN DER AA TEL. 229911

	RESTAURANT ALMA I II III	SNACK ALMA I. PAUSCOLLEGE, GASTHUISBERG
MA 6/11	Ostendse vislva Gek.aard. <u>Tip:</u> Melknagerecht	Varkensrib Florida Gek.aard. <u>Tip:</u> supplement groenten + Melknagerecht
DI 17/11	Paardenbiefstuk Pepersaus+tuinkers Volle rijst <u>Tip:</u> Melknagerecht	Hamburger Rauwkost Puree <u>Tip:</u> Melknagerecht
WO 8/11	Rundergebraad Witte kool in room Gek.aard. <u>Tip:</u> Nagerecht naar keuze	Visvulsel Royal Puree <u>Tip:</u> Fruitnagerecht
DO 19/11	Kalfsbrood Bloemkool in room Volle rijst <u>Tip:</u> Fruitnagerecht	Varkensspiering Spinazie Puree <u>Tip:</u> Melknagerecht
VR 20/11	Koude schotel met americain Gek.aard. <u>Tip:</u> Melknagerecht	Kalkoenrol Witloof in room Kroketten <u>Tip:</u> Fruitnagerecht
	SNACK ALMA II ALTERNATIEF	SEDES
MA 6/11	Rijst met Wakame en Paddestoelen Hoofbestanddelen: Volle rijst-si-pindas wakame (zeewier) ui	Varkenslapje Florentine Gek.aard. <u>Tip:</u> Melknagerecht enkel 's middags
DI 17/11	Kikkererwtten op z'n Catalaans Hoofbestanddelen:look Volle rijst-wortelen Kikkererwtten-tomaat-ui	Frikassé Forestière Gek.aard. <u>Tip:</u> supplement groenten + melknagerecht
WO 18/11	Gerst met Nootjes Hoofbestanddelen: Amandelen-Pindas-ui Kombu-Kaas-Gerst	Tyroolse Varkensoester Gek.aard. <u>Tip:</u> Melknagerecht
DO 9/11	Groentetaart Hoofbestanddelen: Sezoengroenten met rijst	Vol au vent Sla Gek.aard. <u>Tip:</u> Melknagerecht
VR 20/11	Spaghetti-schotel met Pinda's Hoofbestanddelen: Volle spaghetti-pindas pepers-kaas-melk- ui	Goudbrassem Nautilus Gek.aard. <u>Tip:</u> Supplement groenten + melknagerecht

LEZERSBRIEVEN

Ik begrijp het niet zo best dat VETO zich in zijn jongste nummers laat gebruiken als uitstralraam in de vleeswinkel van de sex-cinema REX. Verre van mij om moraliserend te worden, maar het is droevig vast te stellen dat de samenstellers van Veto, blijkbaar geen jota begrepen hebben van wat de vrouwenbeweging ons sinds de zeventigste jaren heeft pogen diets te maken. Namelijk hoe er een direkte lijn te trekken is tussen het commercieel te grabbel gooien van vrouwen-vlees in het pornofabriek, en fantasieën bij de man aangaande vrouwen die aangewakkerd worden in een aantal gevallen leiden tot een regelrechte verkrachting. Heel die porno heeft ons samenlevingsklimaat vergiftigd: vrouwen die bij het donkerworden niet meer buiten durven gaan, mannen die bij het vrijen persé willen neuken.

en bewuste fantasieën organiseerd. Wellicht hebben diverse mannen deze vormen van onderdrukking nodig om hun eigen leefbaarheid in het kapitalisme gaaf te houden, daar ze op andere gebieden evenzeer gebruikt en onderdrukt worden.

Pornografie is ook ten aanzien van mannen onderdrukkend en vernederend omdat het de suggestie wekt dat mannen per definitie onderdrukkend zijn.

Luc Vanheerentals

Luc Vanheerentals

Velen onder ons hebben onder invloed van porno een beeld gekregen van de vrouw als zijnde een produkt dat kan gekonsumeerd worden als het slim wordt aangepakt. Pornografie in kapitalistische landen is racisme, omdat het de vrouw als speelobjekt apart zet; het is fascisme omdat het de onderdrukking via onbewuste

DONDERDAG 12 NOVEMBER

DEBAT : "De noodzaak van opera?" met o.a. Gerard MORTIER directeur van de Nationale Opera. t'Stuc 20.30u

VRIJDAG 13 NOVEMBER

TONEEL : THE SURVIVOR door Bolek Polivka (Tjechoslovakije) t'Stuc om 20.30u.

TONEEL : "De duivel met drie gouden haren" van F.K. Waechter door Thespikon-Leuven. In de schouwburg om 20 u.

MAANDAG 16 NOVEMBER

INFO-avond: over de Boelstaking door MLB ,met videomontage over de gebeurtenissen tijdens de staking. Aud.Ves. 01.91 om 20u.

TONEEL : "Kaarten op tafel" van Coburn door T.I.L.-Antwerpen in schouwburg om 20u ,75 à 250 Fr.

TONEEL : "Droom op Apenberg" (Germania's tweede productie) door het derde wereld theater Tie 3 ; een speels, bijtend, exoties spektakel dat vaak vervreemdend werkt, evolueert van realistische scènes naar groteske bewegingen en belandt in een droom-net van dans en prachtige poëtische taal. Een kans die je niet mag missen !

FILM : "HIROSHIMA MON AMOUR" van Alain Resnais. Aud.Ves. 20.30u 60 Fr.

VOORDRACHT : "De monetaire ineenstorting in België en de Wereld."- door de heer E.Henderix. Org.:Liberaal Vlaams Studentenverbond. in Zaal TIJL op Hogeschoolplein.

DINSDAG 17 NOVEMBER

VOORDRACHT:"Feminisme heden en verleden." door d'Olieslager in fac. Lett. en Wijsbeg. (Derde leeftijd) om 15u , 50fr.

TONEEL : cfr. Maandag 16 november : "Kaarten op tafel."

THEATER : "Claustrofobie" door BENT. Een zeventigtal gedichten van Hugo Claus gespeeld door Annelies Vaes en Jaak Vissenaken. Springlevend theater, barstensvol spanning, sfeer, raffinement en tinteling. 80/60 fr. (leden). Org. VTK.

WOENSDAG 18 NOVEMBER

VOORDRACHT:"Het dagelijkse leven in de colleges van de Oude Universiteit te Leuven." In Kultureel Centrum, Brusselstraat 63 om 20 u.

MUZIEK: Collegium Cantorum van Leuven o.l.v. Van Nevel en pianiste Myriam Van Acker, in het Conservatorium, Albertsquare, om 20.30u.

DONDERDAG 19 NOVEMBER

VOORDRACHT:Mgr.DANNEELS over "Het gezin als kerncel in de Kerk" in Keisersbergabdij om 20u.

VOORDRACHT:"Peru en Bolivië" met dia's in Gemeentehuis Heverlee om 20u.

VOORDRACHT:over "Klein Tibet : Ladkh." Met film in schouwburg om 20 u. 50 à 120 fr.

BUDGETTEREN

Van 7 tot 9 december 1981 het "Post-Graduaat in de Bedrijfskunde" van het Departement Toegepaste Economische Wetenschappen, K.U. Leuven.

Inschrijvingsformulieren en inlichtingen kan u bekomen bij mevrouw L. Anthonis-Vandoren, Departement Toegepaste Economische Wetenschappen, Dekenstraat 2, 3000 Leuven, tel. 016/22-86.54 en 22.86.55.

Zoekertjes

- TE KOOP : Ierse Folkdwarsfluit (concertflute, 8 keys, simple system) Prijs overeen te komen. Bueds Marc, Dagobertstr. 38 (tussen 19-20.30 u.)
- Werkgroep AKTIEF MEDIAGE-BRUIK zoekt medewerkers aan project deurkommunikatie kontak Schapenstraat 31
- Lic. Fysica geeft bijles fys. & wisk. Inl. : J. Coremans Kruisstr. 51, 1851 Humbeek 02/ 2692752
- Fotowerkgr. Romania zoekt amateurfotomodel ZW Willy Vandamme Cité (Alma III), Blok 10/31
- Te Koop : AKAI taperecorder 3 head/3 motor/DD/autoreverse + 17 banden (=36 u. Hifi à 9,5 cm/sec) Alles samen 13450 fr. ZW Jo Van Cleemput R. Vandervarenlaan 4 (k 17) Leuven
- Te Koop : Sociolinguïstische studies I. Bijdragen uit het Nederlandse taalgebied Wolters-Noordhoff, door : G. Geerts, A. Hagen prijs 500 fr. ZW Jan De Leeuw Burgemeesterstr. 16 Leuven
- TE KOOP : bandopnemer AKAI, stereo, 18 cm-spoel, ingeb. versterker + luidspr. - zr. goede staat. ZW Warson, Kapucijnenvoer 67/16. Na 17 uur.
- TE KOOP : B+W-filter U.V. (Maze) voor fototoestel. Diam. 52 mm, prijs : 300 fr. ZW Maria-Theresiastr. 103

Kruiswoordraadsel

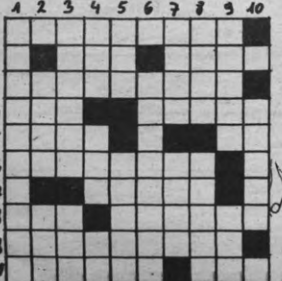
Gezocht : studentenkunst over relatievorming en seksualiteit

HORIZONTAAL	VERTIKAAL
1. Bekende rendez-vous plaats in Parijs	1. muziekinstrument (meer-voud)
2. Bijzonder Lager Onderwijs - eskimohut	2. één van de bekendste van de Kinks
3. havet	3. waar zich de oorlog tussen Iran en Irak concentreert - franse leeftijd
4. De Vader met een hoofdletter - godin van de schoonheid	4. Belgische universiteit - probeert via mooie spreuken het leven aantrekkelijker te maken - uitroep van pijn
5. Anagram van Bali - muzieknoot met de wilde frisheid van limoenen	5. Dylan, Seger, Marley en vele anderen - roofvogel
6. Land in Oost-Afrika dat dit jaar gesteund wordt door 11.11.11 Leuven.	6. gelijk - Baskische afscheidingsbeweging
7. nummer - nederduits (afk.)	7. spreke uit - grafop-schrift
8. wiel - deden eer aan	8. ??? (Raad Ge Juist Naar) - dier dat dikwijls onder het gras zit
9. boom, symbool van de liefde	9. in spaarpot, brievenbus en vorige zondag in de stembus - tijdsperiode
10. zeer bekend chileens dichter - dier van de horoskoop	10. duivel

In de loop van februari zal Studentenvoorzieningen een week organiseren rond het thema **Relatievorming en seksualiteit**. Het is de bedoeling hiermee een forum te creëren waar elke student(e) de nodige informatie kan vinden (bijvoorbeeld rond contraceptie), de eigen opinie kan fronten met andere meningen (b.v. rond seksualiteit in en buiten een vaste relatie); zich kan bezinnen op het opbouwen en vasthouden van een relatie.

Een jury, bestaande uit leden van de K.U. Leuven die reeds eerder instonden voor de samenstelling van tentoonstellingen aan onze universiteit, zal de werken selecteren en de beste bekronen.

Lieve Buyck, Sociale Dienst Bogaardenstraat 1 Leuven tel. 23 49 21

ZOEKERTJE : 20 fr.

Gebruik onderstaand rooster 1 teken per vakje, 1 vakje tussen de woorden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	V	E	G	E	T	A	R	I	E
2	A	G	E	N	D	A	Z	E	E
3	N	A	S	I	R	E	E	C	
4	D	A	T	D	G	A	L		
5	A	L	A	R	M	A	R	I	A
6	L	P	O	E	F	I	M		
7	I	D	O	I	B	M	E		
8	S	R	B	E	E	R	A	R	
9	M	U	L	A	T	T	I	N	E
10	E	G	A	L	I	S	E	R	E